

KLAGANDE OCH MOTPART

Integritetsskyddsmyndigheten

MOTPART OCH KLAGANDE

Google LLC

Ombud: Advokaterna Henrik Bengtsson, Daniel Lander och Caroline Olstedt Carlström

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 23 november 2020
i mål nr 7565-20, se bilaga A

SAKEN

Tillsyn enligt EU:s dataskyddsförordning 2016/679

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller Googles överklagande delvis och beslutar att sanktionsavgiften ska bestämmas till 50 miljoner kronor.

Kammarrätten avslår Googles och Integritetsskyddsmyndighetens överklaganden i övrigt.

YRKANDEN M.M.

Google fullföljer sin talan samt yrkar att Integritetsskyddsmyndighetens överklagande ska avslås och anför i huvudsak följande. Google har inte behandlat personuppgifter i strid med förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av

personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (dataskyddsförordningen).

Integritetsskyddsmyndigheten yrkar att sanktionsavgiften fastställs till 66 miljoner kronor enligt följande; 50 miljoner kronor hänför sig till Googles meddelande till webbansvariga samt informationen till enskilda, 1 miljon kronor hänför sig till klagomål 8 och 15 miljoner kronor hänför sig till klagomål 2 för det fall att tidigare föreläggande kan beaktas, i annat fall ska en sanktionsavgift om 4 miljoner kronor anses skälig. Vidare yrkas att Googles överklagande ska avslås. Integritetsskyddsmyndigheten anför i huvudsak att tidigare föreläggande omfattade sökträff 2 och den omständigheten kan beaktas som en försvårande omständighet vid fastställandet av sanktionsavgiften, att sanktionsavgiften för klagomål 2 i vilket fall är för låg samt att, vad gäller klagomål 8, Google borde ha tagit bort sökträffen oaktat att förvaltningsrättens dom i mål nr 16590-17 inte vunnit laga kraft.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Formella invändningar (s. 4–5 i förvaltningsrättens dom)

Kammarrätten gör samma bedömning som förvaltningsrätten att Integritetsskyddsmyndighetens beslut är tillräckligt motiverat och att det inte kommit fram några omständigheter som utgör skäl att upphäva beslutet på formella grunder.

Klagomål 2 (s. 6–10 i förvaltningsrättens dom)

Frågan är om Google, genom att inte se till att ”sökträff 2” inte visades vid sökningar på en viss persons namn under perioden 25 maj–12 oktober 2018, har behandlat personuppgifter i strid med artikel 9, 10 och 17 dataskyddsförordningen.

Hade den registrerade i sin begäran om borttagning identifierat sökträff 2?

Vad Integritetsskyddsmyndigheten anför i kammarrätten

Googles tolkning av Artikel 29-gruppens riktlinjer för tillämpningen av EU-domstolens dom i mål C-131/12 av den 26 november 2014, WP 225, är för snäv. Riktlinjerna ska förstås som att det utifrån vad den enskilde anger med rimliga ansträngningar ska gå att identifiera webbadresserna i fråga. Det bör även beaktas vilken börda som kan och rimligen bör läggas på sökmotorleverantören respektive den registrerade. I fall med hundratals undersidor skulle den registrerade behöva lista varje webbadress istället för att bara ange att begäran avser hela diskussionstråden. Leverantören av sökmotorn skulle däremot bara behöva göra en sökning i sitt register efter alla webbadresser där adressen till tråden förekommer och blockera dessa.

Kammarrättens bedömning

Enligt Artikel 29-gruppens riktlinjer bör de registrerade kunna utöva sina rättigheter gentemot sökmotorleverantörer på vilket lämpligt sätt som helst. För att sökmotorleverantören ska kunna göra den nödvändiga bedömningen av alla omständigheter i fallet måste dock de registrerade lämna tillräckliga förklaringar om varför de kräver strykning, identifiera specifika URL(webbadresser) och ange om de spelar en roll i det offentliga livet eller inte (Artikel 29-gruppens riktlinjer WP 225, s. 7, punkterna 13–14).

Utgångspunkten bör alltså vara att Google har rätt att begära att den registrerade anger specifika webbadresser i sin begäran om borttagande. Frågan blir då om Google på den punkten och även i övrigt har utformat sitt formulär för begäran om borttagning på ett tillräckligt tydligt sätt.

Det finns inte några formkrav för hur en begäran enligt artikel 17.1 dataskyddsförordningen ska göras. I artikel 12.2 samma förordning sägs dock att den personuppgiftsansvarige ska underlätta utövandet av

registrerades rättigheter enligt bland annat artikel 17.1 dataskyddsförordningen.

Googles formulär för begäran om borttagning uppmanar den registrerade att ange de webbadresser som han eller hon vill ska tas bort. Maximalt en webbadress per rad får anges och upp till 1 000 rader kan användas. Av informationen framgår även att den registrerade ska ange varför han eller hon vill att webbadressen ska tas bort. Google informerar både i text och genom exempel på vilket sätt den registrerade ska redogöra för skälen.

Kammarrätten konstaterar att det av Googles formulär tydligt framgår att den som begär borttagning ska ange vilka webbadresser som begäran avser. Det finns också en hänvisning med en länk där ytterligare information ges om bland annat hur en registrerad får fram webbadressen och hur adressen ska anges i formuläret. Den registrerade informeras också om att det är viktigt att ange den exakta webbadressen eftersom även små skillnader kan innebära att begäran kommer att avse en helt annan webbadress. I Googles information understryks såväl vikten av att rätt webbadress anges som varför det är viktigt att vara noggrann när en webbadress anges. Med hänsyn till utformningen av formuläret och till att det finns tydlig och lättillgänglig information att tillgå om vilka uppgifter som efterfrågas får Google anses ha gjort tillräckligt för att underlätta för den registrerade att utöva sina rättigheter.

Den registrerade har i klagomål 2 både i sin begäran och i den efterföljande e-postkonversationen med Google, hänvisat till ”tråden”. I princip samtliga svar från Google nämns dock inledningsvis vilken webbadress det är som Google anser att begäran avser. Mot bakgrund av den information som ges i samband med att en begäran görs samt att Google tydligt redogjort för vilken webbadress som Google anser att begäran avser anser kammarrätten att Google inte kan åläggas någon ytterligare skyldighet att klargöra vilka webbadresser som Googles prövning avser.

Mot bakgrund av det nu sagda anser kammarrätten att den registrerades ursprungliga begäran i klagomål 2 inte omfattade sökträff 2. Eftersom Google tog bort sökträff 2 samma dag som en specifik begäran avseende den webbadressen kom in, har Google vidtagit åtgärder utan onödigt dröjsmål.

Omfattades sökträff 2 av Integritetsskyddsmyndighetens föreläggande den 2 maj 2017?

Vad Integritetsskyddsmyndigheten anför i kammarrätten

Sökträff 2 omfattades av myndighetens föreläggande den 2 maj 2017. På s. 24 i föreläggandet konstateras att *diskussionstråden visas som första sökträff i sökresultatet vid en sökning utförd den 10 oktober 2016* samt att det av en upprättad tjänsteanteckning som dokumenterat sökningen framgår att det är just sökträff 2 som avses. Google hade enkelt kunna konstatera att föreläggandet omfattade sökträff 2 genom att, efter att ha läst beslutsmeningen och motiveringen, kontrollera begärans omfattning och de sökresultat som visades när bolaget vidtog åtgärder för att följa föreläggandet i maj 2017. Vidare fattade Integritetsskyddsmyndigheten den 14 juli 2017 ett omprövningsbeslut av vilket det framgår att det är alla sökträffar på den registrerades namn som avses i föreläggandet den 2 maj 2017.

Kammarrättens bedömning

Kammarrätten, som anser att den registrerades ursprungliga begäran i klagomål 2 inte omfattade sökträff 2, instämmer i förvaltningsrättens bedömning att det inte på ett tillräckligt tydligt sätt framgick av föreläggandet att det omfattade sökträff 2. Vad Integritetsskyddsmyndigheten anför i kammarrätten medför ingen annan bedömning.

Klagomål 8 (s. 10–12 i förvaltningsrättens dom)

Det är numera ostridigt att Google delgavs förvaltningsrättens dom i mål nr 16590-17 den 23 maj 2018 och att Google tog bort den aktuella sökträffen innan domen vann laga kraft. Frågan i målet är huruvida Google behandlat personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen under perioden den 25 maj–11 juni 2018.

Vad Integritetsskyddsmyndigheten anför i kammarrätten

Integritetsskyddsmyndighetens föreläggande 2017 avsåg den olagliga behandlingen fram till den 2 maj 2018. Perioden 25 maj–11 juni 2018 omfattas inte av föreläggandet och kan därför bli föremål för nya ingripanden.

Det räcker att det finns en begäran från den registrerade för att Google ska anses ha handlat i strid med dataskyddsförordningen under perioden den 25 maj–11 juni 2018. En behandling kan objektivt vara olaglig och därmed en överträdelse även om inte Integritetsskyddsmyndigheten har granskat och förelagt den personuppgiftsansvarige att upphöra med behandlingen. Om det skulle krävas att det fanns ett lagakraftvunnet föreläggande innan en objektivt olaglig behandling skulle föranleda något ansvar skulle det leda till omotiverade överklaganden. Det är den personuppgiftsansvarige som tar risken genom att invänta att en dom vinner laga kraft.

Kammarrättens bedömning

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning.

Googles meddelanden till webbansvariga (s. 12–25 i förvaltningsrättens dom)

Kammarrätten anser i likhet med förvaltningsrätten att meddelandena utgör behandling av personuppgifter. Frågan blir då om Googles rutin, att

regelmässigt informera webbansvariga om att Google har tagit bort en sökträff till en webbadress till följd av en begäran från en registrerad, innebär att Google behandlar personuppgifter i strid med artikel 5.1 b och artikel 6 dataskyddsförordningen.

Finns det rättsligt stöd i dataskyddsförordningen för meddelandena?

Är behandlingen nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse?

Vad Google anför i kammarrätten

Google har en rättslig förpliktelse enligt artikel 17.2 dataskyddsförordningen att informera webbansvariga. Bestämmelsen ska tolkas utifrån sin ordalydelse. Google omfattas av bestämmelsen eftersom Google ställer information till förfogande för internetanvändarna, det vill säga offentliggör personuppgifter. Eftersom bestämmelsen hänvisar till länkar omfattar den också den sekundära publiceringen.

Google har sedan den 12 juli 2020 en skyldighet att skicka meddelanden till webbansvariga enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster (plattformsförordningen). Enlighet förordningens artikel 5.4 måste Google meddela webbansvariga om beslut att ta bort en sökträff eftersom det innebär att en webbplats tas bort från ett sökresultat.

Kammarrättens bedömning

Av artikel 17.2 dataskyddsförordningen följer att om den personuppgiftsansvarige har offentliggjort personuppgifterna och enligt punkt 1 är skyldig att radera personuppgifterna, ska den personuppgiftsansvarige vidta rimliga åtgärder för att underrätta personuppgiftsansvariga som behandlar personuppgifterna om att den

registrerade har begärt att de ska radera eventuella länkar till, eller kopior eller reproduktioner av dessa personuppgifter.

Med offentliggöra avses i normalt språkbruk att göra något allmänt känt, att ge allmänheten meddelande om något, att bringa något till allmänhetens kännedom eller att publicera. EU-domstolen har uttryckt att behandling av personuppgifter som sker inom ramen för en sökmotor skiljer sig från och utgör ett tillägg till den behandling som görs av webbplatsutgivarna, vilken innebär att lägga ut uppgifterna på en sida på internet (EU-domstolens dom den 13 maj 2014, Google Spain och Google C-131/12 punkt 35). EU-domstolen gör således en tydlig skillnad mellan den behandling som webbansvariga gör och den som sökmotorleverantörer gör. Av europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer framgår vidare att den informationsskyldighet som följer av artikel 17.2 inte gäller för leverantörer av sökmotorer när de lokaliserar information som innehåller personuppgifter som har publicerats eller lagts ut på internet av tredje man, indexerar den automatiskt, lagrar den tillfälligt och ställer den till förfogande för internetanvändare enligt en viss prioriteringsordning (Riktlinjer 5/2019 om kriterier för rätten att bli bortglömd av sökmotorer enligt dataskyddsförordningen, version 2.0, punkt 12).

Mot bakgrund av det nu sagda gör kammarrätten samma bedömning som förvaltningsrätten att den verksamhet sökmotorleverantörer ägnar sig åt inte innebär ett offentliggörande av personuppgifter i den mening som avses i artikel 17.2 dataskyddsförordningen.

Plattformsförordningens syfte kan sägas vara att främja entreprenörskap och nya affärsmodeller, handel och innovation genom att skapa rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster. Det handlar om att på unionsnivå fastställa obligatoriska bestämmelser för att säkerställa rättvisa, förutsebara, och förtroendeskapande affärsvillkor online på den inre marknaden (skäl 7 till

förordningen). I skälen (4) till förordningen sägs att sökmotorer kan vara viktiga källor till internettrafik för företag som erbjuder konsumenter varor eller tjänster via webbplatser och kan därmed i hög grad påverka de kommersiella resultaten för sådana företagsanvändare av webbplatser som erbjuder sina varor eller tjänster online på den inre marknaden. Det sägs vidare att i dagens ekonomi är sökmotorer mycket viktiga för en korrekt fungerande inre marknad (skäl 6 till förordningen).

Den rangordning av webbplatser som görs av leverantörer av sökmotorer, i synnerhet de webbplatser där företag erbjuder konsumenterna sina varor och tjänster, har stor betydelse för konsumenternas val och företagsanvändarna av webbplatsernas kommersiella resultat (skäl 26 till förordningen). I artikel 5 plattformsförordningen föreskrivs därför att leverantörer av sökmotorer ska tillhandahålla en beskrivning av de parametrar som bestämmer rangordningen av alla indexerade webbplatser.

Leverantörer av sökmotorer kan i vissa fall besluta att ta bort en webbplats från rangordningen baserat på anmälningar från tredje part. En företagsanvändare av webbplatser bör kunna granska innehållet i den anmälan som har lett till att en viss webbplats har tagits bort, genom att undersöka innehåll som anmälan rör, exempelvis i en allmänt tillgänglig databas online. Syftet är att motverka konkurrenters potentiella missbruk av anmälningar som kan leda till borttagande (skäl 26 till förordningen). I artikel 5.4 plattformsförordningen föreskrivs därför att en leverantör, som har tagit bort en webbplats från sökresultaten efter en anmälan av tredje part, ska göra det möjligt för företagsanvändare av webbplatser att ta del av innehållet i anmälan.

Med hänsyn till syftet med plattformsförordningen och de skäl som ligger bakom regleringen i artikel 5.4 anser kammarrätten att skyldigheten enligt nämnda artikel för leverantörer av sökmotorer inte kan anses

innefatta en skyldighet att underrätta ansvariga för webbplatser om att en sökträff till webbplatsen tagits bort på begäran av en registrerad. Vid bedömningen har kammarrätten vägt in att rätten att bli bortglömd endast avser sökningar på personuppgifter, som till exempel personers namn, och inte sökresultat på olika varor och tjänster.

Är behandlingen nödvändig för ändamål som rör berättigade intressen?

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning (s. 21 i förvaltningsrättens dom) att Googles meddelanden med information till webbansvariga inte är nödvändiga för att tillgodose webbansvarigas berättigade intresse av att sprida information och att de registrerades intressen i allmänhet väger tyngre.

Google anför i kammarrätten att man måste meddela webbansvariga om att en sökträff tagits bort eftersom de annars är omedvetna om att deras yttrande- och informationsfrihet har begränsats. Webbansvariga berövas då rätten till ett effektivt rättsmedel i enlighet med artikel 47 Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (2010/C 83/02), (stadgan). När det gäller den frågan gör kammarrätten följande bedömning.

Artikel 47 stadgan medför en rätt till effektivt rättsmedel *inför en domstol*. Även artikel 13 Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) medför en rätt till effektivt rättsmedel *inför en myndighet*.

Rätten till effektivt rättsmedel är en rättighet som enskilda har i förhållande medlemsstaterna och dess myndigheter, vilket också kommer till uttryck i artikel 78 dataskyddsförordningen. Den rätten innebär att varje fysisk eller juridisk person ska ha rätt till ett effektivt rättsmedel vid den behöriga nationella domstolen mot ett beslut av en tillsynsmyndighet som har rättsliga följder för denna person (skäl 143 till förordningen).

Rätten till ett effektivt rättsmedel på dataskyddsområdet tar alltså sikte på beslut av tillsynsmyndigheten. Däremot innehåller dataskyddsförordningen ingen bestämmelse om att webbansvariga ska ha tillgång till effektiva rättsmedel mot beslut av leverantörer av sökmotorer. Som redogjorts för ovan anser kammarrätten att dataskyddsförordningen inte heller innehåller någon skyldighet för leverantörer av sökmotorer att meddela webbansvariga om att en sökträff på en enskild persons namn har tagits bort.

Google har dock en poäng i att om Google inte meddelar webbansvariga att en sökträff tagits bort får webbansvariga inte reda på att sökträffen tagits bort och kan då inte heller föra talan om att det var fel att ta bort sökträffen. Ett beslut att enligt dataskyddsförordning att ta bort en sökträff påverkar bara sökningar på personuppgifter. De aktuella webbsidorna finns fortfarande kvar och är tillgängliga vid sökningar på andra begrepp än till exempel en enskild persons namn. Googles beslut att ta bort en sökträff på en enskild persons namn kan därför inte anses utgöra någon allvarlig inskränkning av den webbansvariges rättigheter.

Mot bakgrund av det nu sagda anser kammarrätten att Googles meddelande till webbansvariga inte kan motiveras med att det är nödvändigt att meddela de webbansvariga för att de inte ska berövas ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 stadgan eller artikel 13 Europakonventionen.

Är meddelandena förenliga med principen om ändamålsbegränsning?

Vad Google anför i kammarrätten

Ändamålet anges särskilt och uttryckligen genom den information som Google ger de registrerade. Webbansvariga har möjlighet att ifrågasätta Googles beslut. Anledningen till att de skickar meddelandena efter att Google beslutat är att de webbansvariga inte behöver informeras i fall där Google direkt kan se att en begäran ska avslås. På så vis skickas färre meddelanden till webbansvariga och förfarandet blir snabbare.

Google anser att, även om personuppgifterna ursprungligen inte kan anses ha samlats in för ändamålet att meddela webbansvariga, är ändamålet ändå förenligt med det ursprungliga ändamålet. Eftersom webbansvarigas eventuella invändningar underlättar den intresseavvägning som ska göras. Vidare saknar det relevans huruvida den registrerade kan godkänna behandlingen eller inte för frågan om den registrerade har en förväntan om att behandling kommer ske.

Det rör sig inte heller om personuppgifter av känslig natur så som förvaltningsrätten anger. I Googles meddelande till webbansvariga identifieras endast webbadressen. Även om den registrerades namn ibland kan finnas i webbadressen kan det knappast vara en känslig personuppgift. Informationen kan inte heller antas vara ägnad att motverka den registrerades rätt att bli bortglömd.

Kammarrättens bedömning

Kammarrätten gör samma bedömning som förvaltningsrätten (s. 25 i förvaltningsrättens dom).

Googles information till enskilda (s. 25–26 i förvaltningsrättens dom)

Frågan är om Googles rutin – att i sitt webbformulär för begäran om borttagande informera enskilda om, och kräva att de godkänner, att Google kan komma att informera webbansvariga för sådana webbadresser som tas bort från sökresultaten – innebär att Google behandlar personuppgifter i strid med öppenhetsprincipen i artikel 5.1 a dataskyddsförordningen.

Vad Google anför i kammarrätten

Oavsett om en personuppgiftsbehandling saknar rättslig grund eller inte och oavsett huruvida behandlingen uppfyller kravet på ändamålsbegränsning eller inte, måste den personuppgiftsansvarige ändå vara öppen om de

behandlingar den personuppgiftsansvarige genomför. Det är en tydlig skyldighet enligt artikel 13 dataskyddsförordningen. Öppenhetsprincipen i artikel 5.1 dataskyddsförordningen kräver att personuppgifter behandlas på ett öppet sätt i förhållande till den registrerade. Det är just därför Google lämnar information om sin behandling.

Kammarrättens bedömning

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning att Googles information till enskilda strider mot öppenhetsprincipen.

Föreläggandet (s. 26–27 i förvaltningsrättens dom)

Frågan är om Integritetsskyddsmyndighetens föreläggande att Google ska upphöra med sina nuvarande rutiner är lagligen grundat och tillräckligt tydligt utformat.

Vad Google anför i kammarrätten

Föreläggandet är inte förenligt med Artikel 29-gruppens riktlinjer och förbudet att informera webbansvariga är undantagslöst och ger inte någon flexibilitet.

Kammarrättens bedömning

Integritetsskyddsmyndighetens föreläggande hänför sig till tiden efter det att Google hade beslutat att ta bort en sökträff. Det står inte i strid med Artikel 29-gruppens riktlinjer. Av dessa framgår nämligen dels att sökmotorleverantörer som allmän praxis inte bör meddela webbansvariga för sidor som påverkats av en borttagning, dels att den kontakt som ibland kan vara berättigad hänför sig till tiden innan sökmotorleverantören fattat beslut om borttagande. Integritetsskyddsmyndighetens föreläggande strider därför inte mot riktlinjerna.

Mot bakgrund av det nu sagda instämmer kammarrätten i förvaltningsrättens bedömning att föreläggandet är lagligen grundat och tillräckligt tydligt formulerat.

Sanktionsavgift (s. 28–35 i förvaltningsrättens dom)

Förvaltningsrätten har beslutat att Googles ska påföras sanktionsavgift på sammanlagt 52 miljoner kronor varav två miljoner är hänförliga till klagomål 2 och 50 miljoner är hänförliga till Googles rutiner.

Kammarrätten anser att Google inte har gjort sig skyldigt till någon överträdelse av dataskyddsförordningen avseende de enskilda klagomålen. Någon sanktionsavgift ska därför inte påföras i denna del.

Ska Google påföras sanktionsavgift i anledning av Googles rutiner?

Vad Google anför i kammarrätten

En eventuell korrigerande åtgärd bör begränsas till en reprimand eller ett föreläggande om att upphöra med behandlingen. Det är en komplex fråga som rör svåra avvägningar mellan grundläggande rättigheter. Google har dessutom handlat utan uppsåt och med avsikten att agera korrekt.

Riktlinjerna från Artikel 29-gruppen och sedermera Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer är just riktlinjer. För det fall en sanktionsavgift påförs utan föregående föreläggande skulle det innebära att bolag inte kan få dessa riktlinjer prövade utan att samtidigt riskera mycket höga sanktionsavgifter.

Kammarrättens bedömning

Som redogjorts för ovan anser kammarrätten att Google inte haft någon rättslig grund för behandlingen av personuppgifterna och att uppgifterna har behandlats i strid med det ursprungliga ändamålet. I likhet med förvaltningsrätten konstaterar kammarrätten att Google har ignorerat de

uttalanden som gjorts i Artikel 29-gruppens riktlinjer. Även om dessa endast är vägledande har de utfärdats av ett organ som är särskilt utsett för att se till att unionens bestämmelser om dataskydd tillämpas enhetligt inom EU. Därutöver har Google i ett tidigare tillsynsärende rekommenderats att endast skicka information till webbansvariga när det står klart att sådan information inte innebär en kränkning av de registrerades personliga integritet. Google har trots det nu sagda fortsatt behandlingen. Med hänsyn till att det rör sig om en systematisk behandling, utan någon intresseavvägning i de enskilda fallen, och till att behandlingen pågått under en lång tid, instämmer kammarrätten i förvaltningsrättens bedömning att Integritetsskyddsmyndigheten har haft fog för att påföra Google en sanktionsavgift utan att dessförinnan utfärda en reprimand eller förelägga Google att upphöra med behandlingen.

Sanktionsavgiftens storlek

Vad Google anför i kammarrätten

De påstådda överträdelserna är varken avsiktliga eller försumliga, utan endast en direkt följd av Googles tolkning av tillämplig lag och av 2017 års föreläggande. Integritetsskyddsmyndigheten har inte beaktat förmildrande omständigheter, som att behandlingen inte har skett uppsåtligen och att Google inte har fått några ekonomiska fördelar eller undvikit förluster.

Dessutom har Integritetsskyddsmyndigheten inte haft någon metod för beräkning av sanktionsavgiften och myndigheten uppfyller därmed inte grundläggande rättssäkerhetskrav.

Kammarrättens bedömning

Av artikel 83.2 dataskyddsförordningen framgår de omständigheter som ska beaktas vid bedömningen av om en sanktionsavgift ska dömas ut och med vilket belopp. Google har bland annat lyft fram Konkurrensverkets metod för beräkning av konkurrensskadeavgift (Konkurrensverkets

ställningstagande 2021:1. Metod för fastställande av konkurrensskadeavgiftens storlek). De omständigheter som Konkurrensverket lyfter fram är i allt väsentligt desamma som anges i artikel 83.2 dataskyddsförordningen, nämligen överträdelsens allvar, varaktighet, företagets omsättning, försvårande och förmildrande omständigheter.

Kammarrätten konstaterar att Integritetsskyddsmyndigheten har beräknat sanktionsavgiften i enlighet med artikel 83.2 dataskyddsförordningen och att myndigheten har redogjort för de omständigheter som låg till grund för beräkningen. Enligt kammarrättens mening uppfyller därför Integritetsskyddsmyndighetens sätt att beräkna avgiften de grundläggande krav som bör ställas på en beräkning av en sanktionsavgift enligt dataskyddsförordningen.

När det gäller avgiftens storlek instämmer kammarrätten i förvaltningsrättens bedömning att en sanktionsavgiften på 50 miljoner kronor i vart fall inte är för hög.

KAMMARRÄTTENS SLUTSATSER

Google har inte behandlat personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen vad avser klagomål 2 och klagomål 8. Någon sanktionsavgift hänförligt till de enskilda klagomålen ska därmed inte utgå.

Googles rutin att regelmässigt informera ansvariga för webbplatser om att en eller flera sökträffar har tagits bort till följd av en begäran från en enskild är inte tillåten enligt dataskyddsförordningen. Meddelandena till de webbansvariga utgör en behandling av personuppgifter som inte är förenlig med det ändamål för vilket uppgifterna ursprungligen samlades in. Det finns inte heller någon rättslig grund för behandlingen av personuppgifterna.

Genom att skicka sådana meddelanden behandlar Google därmed personuppgifter i strid med artikel 5.1 b och artikel 6 dataskyddsförordningen.

Google behandlar personuppgifter i strid med öppenhetsprincipen i artikel 5.1 a dataskyddsförordningen när de informerar enskilda om att Google kan komma att skicka information till webbansvariga om att en eller flera sökträffar har tagits bort.

Integritetsskyddsmyndighetens föreläggande att Google ska upphöra med sina nuvarande rutiner är lagligen grundat och tillräckligt tydligt utformat och bör i enlighet med vad förvaltningsrätten kommit fram till förenas med en tidsfrist på åtta veckor inom vilken åtgärderna ska ha vidtagits.

Google ska betala en sanktionsavgift på 50 miljoner kronor som avser meddelanden till webbansvariga och information till enskilda.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Petter Classon

Lennart Berglund

Jannice Ribberström
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 34

DOM
2020-11-23
Meddelad i Stockholm

Mål nr
7565-20

KLAGANDE
Google LLC

Ombud: Advokaterna Henrik Bengtsson, Caroline Olstedt Carlström och
Daniel Lander

MOTPART
Datainspektionen

ÖVERKLAGAT BESLUT
Datainspektionens beslut 2020-03-10, se bilaga 1

SAKEN
Tillämpning av dataskyddsförordningen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår yrkandet att Datainspektionens beslut ska
upphävas på grund av formella brister.

Förvaltningsrätten ändrar det överklagade beslutet endast på så sätt att den
administrativa sanktionsavgift Google ska betala bestäms till 52 miljoner kr
och att föreläggandet i punkt 6 i beslutet förenas med en tidsfrist på åtta
veckor från det att förvaltningsrättens dom vinner laga kraft.

Dok.Id 1277953

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: avd34.fst@dom.se https://www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/	-	måndag–fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Målet handlar om ”rätten att bli bortglömd” och Googles rutiner i samband med att en enskild person begär att få en eller flera länkar till webbsidor med personuppgifter raderade från den lista över sökresultat som visas vid en sökning på personens namn.

EU-domstolen har i en dom den 13 maj 2014 (Google Spain och Google, C-131/12, EU:C:2014:317), uttalat att en sökmotors verksamhet – som består i att lokalisera information som har publicerats eller lagts ut på internet av tredje män, indexera den på automatisk väg, lagra den tillfälligt och slutligen ställa den till förfogande för internetanvändare enligt en viss prioriteringsordning – ska anses utgöra ”behandling av personuppgifter” i den mening som avses i direktiv 95/46/EG (dataskyddsdirektivet) när informationen innehåller personuppgifter, och att sökmotorleverantören ska anses vara ”registeransvarig” för nämnda behandling av personuppgifter.

EU-domstolen slog vidare fast att sökmotorleverantören, under vissa villkor, är skyldig att från förteckningen över sökresultat, som visas till följd av en sökning på en persons namn, avlägsna länkar till webbsidor som publicerats av tredje män och som innehåller information om denna person, även för det fall detta namn eller denna information inte tidigare eller samtidigt avlägsnas från dessa webbsidor och, i förekommande fall, även om själva publiceringen av informationen på nämnda webbsidor är laglig.

I maj 2015 inledde Datainspektionen ett tillsynsärende mot Google Inc., numera Google LCC, (Google). Granskningen gällde Googles generella hantering av en enskilds begäran om att vissa sökträffar inte ska visas vid en sökning på dennes namn på Googles söktjänster. Granskningen omfattade även specifika klagomål som kommit in till Datainspektionen från personer som menade att Google felaktigt avslagit deras begäran om borttagande.

Datainspektionen beslutade den 2 maj 2017 att förelägga Google att vidta åtgärder avseende fem av klagomålen, däribland klagomål 2 och klagomål 8. I beslutet lämnades också rekommendationer om hur en begäran om borttagande bör hanteras. Google överklagade föreläggandet avseende klagomål 8 men inte avseende klagomål 2. Överklagandet avslogs genom förvaltningsrättens dom den 2 maj 2018 (mål nr 16590-17). Google överklagade inte domen.

Den 25 maj 2018 trädde förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (dataskyddsförordningen) i kraft, kanske mer känd som GDPR. Genom förordningen kodifierades den rätt att bli bortglömd som slagits fast av EU-domstolen i Google Spain och Google.

Bestämmelser om rätt till radering ("rätten att bli bortglömd") återfinns numera i artikel 17 i dataskyddsförordningen. Den registrerade ska under vissa angivna förutsättningar ha rätt att av den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål få sina personuppgifter raderade, det gäller bl.a. om personuppgifterna inte längre är nödvändiga för de ändamål för vilka de samlats in eller på annat sätt behandlats.

I juni 2018 inledde Datainspektionen ett nytt tillsynsärende mot Google efter att ha funnit att sökträffar från klagomål 2 och 8 fortfarande visades vid sökning på de enskilda personernas namn. Ärendet avslutades genom att Datainspektionen fattade det nu överklagade beslutet att Google ska betala en administrativ sanktionsavgift på 75 miljoner kr. Dessutom förelades Google att dels upphöra att lämna viss vilseledande information till enskilda i sitt webbformulär för begäran om borttagande, dels upphöra att informera webbansvariga efter att en sådan begäran har beviljats av Google. Beslutet i sin helhet och skälen för detsamma finns i bilaga 1 till denna dom.

YRKANDEN M.M.

Google yrkar att Datainspektionens beslut om sanktionsavgift i första hand ska upphävas, i andra hand att sanktionsavgiften ska sänkas. Google yrkar också att Datainspektionens föreläggande i första hand ska upphävas, i andra hand ändras på så sätt att förelagda åtgärder ska vidtas av Google inom viss skälig tid efter att beslutet vunnit laga kraft och att skrivningen ”*lämna liknande information till enskilda*” ska tas bort. Google yrkar även att punkterna 1–4 i beslutet ska upphävas. Som grund för sin talan anför Google i huvudsak att man inte har behandlat personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen, att man har vidtagit erforderliga åtgärder utan dröjsmål och att punkterna 1–4 i beslutet inte utgör beslut i formell mening utan beslutsskäl.

Datainspektionen anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Formella invändningar

Google anser att beslutet ska upphävas då det inte tillkommit i laga ordning. Till stöd för sin inställning för Google fram att Datainspektionen, med avseende på inspektionens beräkningsmetod för sanktionsavgiften, inte har uppfyllt sin kommuniceringsskyldighet, inte har gett Google partsinsyn och inte på ett tillräckligt sätt har motiverat sitt beslut.

Datainspektionen invänder att det inte finns något beräkningsunderlag som Google inte har fått ta del av och att Google har fått tillgång till alla handlingar i ärendet. Datainspektionen menar vidare att alla omständigheter och rättsliga resonemang som har tillmätts betydelse framgår av beslutet och att beslutet är tillräckligt motiverat.

Förvaltningsrätten anser att det inte har kommit fram skäl att ifrågasätta Datainspektionens uppgift att det inte finns något underlag som Google inte har fått ta del. Datainspektionen kan därmed inte anses ha brustit i sin kommuniceringsskyldighet eller nekat Google partsinsyn.

Datainspektionens beslut innehåller såväl uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats som uppgifter om vilka omständigheter som har varit avgörande för inspektionens ställningstagande. Förvaltningsrätten anser att beslutet uppfyller de krav på motivering som följer av 32 § förvaltningslagen (2017:900).

Google har även yrkat att beslutet i den del det avser punkterna 1–4 ska upphävas eftersom de inte utgör verkställbara beslut. Förvaltningsrätten konstaterar att punkterna utgör Datainspektionens huvudsakliga grunder för det egentliga beslutet, påförandet av sanktionsavgiften och föreläggandet. Att punkterna återfinns under rubriken Datainspektionens beslut och inte under rubriken Motivering av beslut saknar enligt förvaltningsrätten betydelse för vad som ska prövas i målet.

Förvaltningsrätten anser sammanfattningsvis att Datainspektionens beslut är tillräckligt motiverat och att det inte har kommit fram omständigheter som utgör skäl att upphäva beslutet på grund av formella brister. Beslutet ska därför prövas i sak.

Frågorna i målet

Datainspektionen har i det överklagade beslutet funnit att Google i flera olika avseenden har behandlat, och fortfarande behandlar, personuppgifter i strid med bestämmelser i dataskyddsförordningen. Den huvudsakliga frågan i målet är om Google på grund av detta ska påföras en sanktionsavgift och till vilket belopp den i så fall ska bestämmas.

Domstolen tar först ställning till om Google genom att inte vidta åtgärder avseende viss sökträff i klagomål 2 respektive klagomål 8 har behandlat personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen. Domstolen går därefter igenom dels om de meddelanden Google rutinmässigt skickar till webbansvariga om att ett borttagande av en sökträff har gjorts är förenliga med dataskyddsförordningen, dels om den information Google ger till enskilda om att sådana meddelanden kan komma att skickas är förenliga med förordningen. Domstolen behandlar slutligen Datainspektionens föreläggande och sanktionsavgiften.

Klagomål 2

Frågan är om Google, genom att inte vidta åtgärder så att ”sökträff 2” inte visades vid sökningar på en viss persons namn under perioden 25 maj–12 oktober 2018, har behandlat personuppgifter i strid med artikel 9, 10 och 17 dataskyddsförordningen.

Hade den enskilde i sin begäran om borttagning identifierat sökträff 2?

Klagomål 2 avser sökträffar som leder till en diskussionstråd på forumet Flashback, och sökträff 2 avser sidan 2 i tråden. Datainspektionen anser att den ursprungliga begäran i klagomål 2, framställd under 2014, omfattade sökträff 2 eftersom den enskilde på ett tillräckligt sätt hade identifierat sökträffen genom att dels ange den webbadress som både identifierade hela diskussionstråden och dess första sida (sökträff 1) i webbformuläret, dels hänvisa till hela tråden i sin komplettering.

Google menar att varje begäran om borttagning tydligt måste ange vilken specifik webbadress den enskildes begäran avser och att det anges uttryckligen i den begäran den enskilde gjorde att ärendet endast avsåg borttagande av sökträff 1.

Det finns inte några formkrav i dataskyddsförordningen som anger hur en begäran om borttagning enligt artikel 17.1 ska vara utformad, men den personuppgiftsansvarige ska, enligt artikel 12.2, underlätta utövandet av den registrerades rättigheter i enlighet med artiklarna 15–22. Enligt Artikel 29-gruppen – en rådgivande och oberoende europeisk arbetsgrupp som hade till uppgift att genom bl.a. rekommendationer bidra till en enhetlig tillämpning av dataskyddsdirektivet (gruppen har den 25 maj 2018 ersatts av Europeiska dataskyddsstyrelsen) – bör de registrerade kunna utöva sina rättigheter gentemot sökmotorleverantörer på vilket lämpligt sätt som helst. För att sökmotorleverantören ska kunna göra den nödvändiga bedömningen av alla omständigheter i fallet måste dock de registrerade lämna tillräckliga förklaringar om varför de kräver strykning, identifiera specifika URL och ange om de spelar en roll i det offentliga livet eller inte (Riktlinjer för tillämpningen av EU-domstolens dom i mål C-131/12 av den 26 november 2014, WP 225, s. 7, punkterna 13–14).

Den enskilde hade i sin begäran om borttagning endast angett en webbadress (sökträff 1), som leder till den första sidan i en diskussionstråd på Flashback. Han hade dock, såväl i sin ursprungliga begäran som i den efterföljande skriftväxlingen med Google, hänvisat till tråden i dess helhet. Han hade även hänvisat till specifika inlägg som återfinns på flera olika sidor i tråden. Det är mot denna bakgrund tydligt att den enskilde ville få bort hela tråden ur sökresultatet, eller åtminstone de sidor i tråden som visades som sökresultat vid en sökning på hans namn. Detta borde ha stått klart även för Google. Förvaltningsrätten anser att den enskilde, genom att identifiera tråden och ange webbadressen till den första sidan i tråden, har lämnat tillräcklig information för att Google skulle kunna identifiera vilka webbsidor hans begäran omfattade. Det faktum att han inte hade lämnat informationen på det sätt som Google efterfrågat, dvs. genom att ange varje specifik webbadress i Googles formulär, innebär inte att Google kan bortse från den övriga information som lämnades. Som angetts ovan finns det

nämligen inga formkrav för en begäran om borttagning i dataskyddsförordningen och Google kan inte inskränka den registrerades rättigheter genom utformningen av sitt eget formulär.

Google har dessutom, i sin skriftväxling med den enskilde, vid flera tillfällen hänvisat till ”URLerna”. Även om det rör sig om standard-skrivningar kan detta antas ha gett den enskilde uppfattningen att Google förstått att hans begäran avsåg hela diskussionstråden. Av skriftväxlingen framgår också att den enskilde har vänt sig till Google på nytt under flera års tid med anledning av att nya sökträffar som leder till samma diskussionstråd har visat sig efter det att andra tagits bort, något som kan antas ha att göra med Googles sökalgoritmer. Även detta visar att Googles sätt att hantera hans begäran medfört att han inte fått ett effektivt och komplett skydd vid utövandet av sin rätt att bli bortglömd. Förvaltningsrätten finner sammantaget att den enskilde i sin begäran om borttagning på ett tillräckligt tydligt sätt hade identifierat hela tråden, inklusive sökträff 2.

Omfattades sökträff 2 av Datainspektionens föreläggande den 2 maj 2017?

Datainspektionen gör gällande att föreläggandet avseende klagomål 2 omfattade sökträff 2 och att detta framgår av skälen till beslutet, det faktum att föreläggandet i denna del inte var begränsat till vissa sökträffar samt att Datainspektionen, genom att hänvisa till Googles ärendenummer, har avgränsat föreläggandet i enlighet med den enskildes begäran.

Google menar att föreläggandet endast omfattade sökträff 1, att detta framgår bl.a. av att Datainspektionen hänvisade till ”den aktuella sökträffen” i singular och att inspektionen, om föreläggandet skulle omfatta fler webbadresser, hade varit skyldigt att ange dessa i föreläggandet. I Datainspektionens beslut den 2 maj 2017, i dess lydelse efter omprövning den 14 juli 2017, angavs följande text;

Datainspektionen konstaterar att Google Inc. behandlar personuppgifter i strid med 5 a § andra stycket personuppgiftslagen vid visning av sökträffar efter sökning på klagandens namn i Googles söktjänster avseende de sökträffar som avses i

- klagomål 2 (Google nr 0-5877000003906),

[...]

- klagomål 8 (Google nr 1-8544000003955), sökträffen som länkar till en artikel på webbplatsen www.sydsvenskan.se samt

[...]

Ett föreläggande måste vara så preciserat att den det vänder sig till får helt klart för sig vilka åtgärder som ska vidtas. Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet HFD 2020 ref. 28 och däri hänvisade avgöranden uttalat bl.a. följande. En tillsynsmyndighet får inte begränsa sitt ansvar till att konstatera att det finns brister i ett visst avseende och sedan överlämna till föreläggandets adressat att avgöra vilka åtgärder som krävs för att kraven i den aktuella regleringen ska uppfyllas. Den som ett föreläggande riktar sig till måste i stället få tydliga uppgifter om vad denne ska göra eller underlåta för att följa föreläggandet. Denna information måste i allt väsentligt framgå av själva föreläggandet.

I det aktuella föreläggandet har Datainspektionen, vad avser klagomål 2, endast hänvisat till Googles ärendenummer. Någon ytterligare precisering framgår inte av själva föreläggandet. Av skälen för beslutet framgår att Datainspektionen har begränsat sin granskning till de sökträffar som Google beslutat att inte ta bort. Vid tidpunkten för föreläggandet hade Google endast fattat beslut avseende en sökträff, nämligen sökträff 1. I skälen för beslutet avseende klagomål 2 har Datainspektionen visserligen gjort en bedömning av diskussionstråden i dess helhet. Datainspektionen har dock hänvisat till ”sökträffen”, ”webbsidan” och ”webbadressen” i singular. Förvaltningsrätten anser mot bakgrund av dessa omständigheter att det inte

på ett tillräckligt tydligt sätt framgick av föreläggandet att det omfattade sökträff 2.

Har Google vidtagit åtgärder utan onödigt dröjsmål?

Eftersom det inte klart framgått av Datainspektionens föreläggande att sökträff 2 omfattades kan föreläggandet inte tas som utgångspunkt för när Google borde ha åtgärdat sökträffen. Förvaltningsrätten har ovan funnit att sökträff 2 omfattades av den enskildes ursprungliga begäran om borttagande 2014. Eftersom Google redan då borde ha förstått att den enskilde ville att sidan 2 i diskussionstråden skulle tas bort, men inte gjorde detta förrän den 12 oktober 2018 då den enskilde framställde en begäran som specifikt avsåg sökträff 2, kan Google inte anses ha tagit bort sökträffen utan onödigt dröjsmål. Google tog bort sökträff 1 den 18 maj 2017. Det får anses stå klart att Google vid den tidpunkten även skulle ha beviljat en begäran som specifikt avsåg sökträff 2 om en sådan hade framställts. Förvaltningsrätten finner mot denna bakgrund att Google under perioden 25 maj–12 oktober 2018 har behandlat personuppgifter i strid med artikel 9, 10 och 17 data-skyddsförordningen.

Klagomål 8

Datainspektionen anser att Google, genom att inte vidta åtgärder så att en viss sökträff inte visades vid sökningar på en viss persons namn under perioden 25 maj–11 juni 2018, har behandlat personuppgifter i strid med artikel 10 och 17 dataskyddsförordningen.

Google anser att bolaget har åtgärdat begäran utan dröjsmål eftersom det inte fanns någon skyldighet för Google att ta bort sökträffen innan domen i förvaltningsrättens mål nr 16590-17 vann laga kraft, vilket enligt Google inträffade den 14 juni 2018.

Datainspektionens föreläggande avseende klagomål 8 utfärdades med stöd av bestämmelser i den numera upphävda personuppgiftslagen (1998:204), PUL.

Utgångspunkten är att en dom av allmän förvaltningsdomstol, om det inte framgår något annat av domen, gäller först när den vunnit laga kraft. Förvaltningsrättens dom från den 25 maj 2018 innehöll inte något förordnande om att domen skulle gälla omedelbart. Det finns inte heller av något annat skäl anledning att åsidosätta kravet på laga kraft.

Förvaltningsrätten bedömer således att Google, i fråga om det föreläggande som Datainspektionen meddelade den 2 maj 2017 och som förvaltningsrätten tog ställning till i mål nr 16590-17, inte varit rättsligt förpliktad att rätta sig efter föreläggandet innan det vunnit laga kraft.

Frågan är då när förvaltningsrättens dom vann laga kraft. Överklagandefristen om tre veckor börjar löpa från dagen för delgivning. Det finns en notering hos domstolen om att Google delgavs domen samma dag som den meddelades, dvs. den 2 maj 2018. Det finns dock inget delgivningskvitto från den tidpunkten, eller någon annan utredning som visar att Google faktiskt fick del av domen den dagen. Ombudet daterade och återsände det tillsammans med domen utskickade delgivningskvittot den 23 maj 2018. Överklagandefristen bör beräknas till tre veckor från detta datum. Förvaltningsrättens dom vann således laga kraft den 14 juni 2018, det vill säga tre dagar efter att Google raderade sökträffen.

Förvaltningsrätten anser att den tidigare pågående rättsliga processen om skyldigheten att radera sökträff 8 rimligen bör tillmätas avgörande betydelse för frågan om Google agerat utan onödigt dröjsmål i förhållande till dataskyddsförordningen med avseende på raderingen av sökträffen. Eftersom Google raderade sökträffen tre dagar innan förvaltningsrättens

tidigare dom vann laga kraft kan Google inte anses ha varit i onödigt dröjsmål. Förvaltningsrätten finner därför att Google, vad avser klagomål 8, inte har behandlat personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen.

Googles meddelanden till webbansvariga

Den som med stöd av rätten att bli bortglömd vill ta bort personliga uppgifter från Googles sökresultat måste, genom att markera en kryssruta, godkänna Googles behandling av de personliga uppgifter som samlas in enligt följande (domstolens understrykning);

”Google LLC använder de personliga uppgifter du anger i det här formuläret (inklusive din e-postadress och annan identifierande information), och eventuella personliga uppgifter som du lämnar inom ramen för vidare korrespondens, i syfte att behandla din begäran och uppfylla våra juridiska skyldigheter. [...] Om webbadresser tas bort från våra sökresultat till följd av din begäran kan vi ge information till de webbansvariga för de borttagna webbadresserna.”

Frågan är om Googles rutin, att regelmässigt informera webbansvariga om att Google har tagit bort en webbadress till följd av en begäran från en enskild, innebär att Google behandlar personuppgifter i strid med artikel 5.1 b och artikel 6 dataskyddsförordningen.

För att en behandling av personuppgifter ska vara förenlig med dataskyddsförordningen krävs dels att det finns en rättslig grund för behandlingen i artikel 6.1, dels att behandlingen är förenlig med samtliga de principer för behandling av personuppgifter som anges i artikel 5.1, bl.a. principen om ändamålsbegränsning (artikel 5.1 b).

Utgör meddelandena till webbansvariga behandling av personuppgifter?

Med personuppgifter avses varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person, varvid en identifierbar fysisk person är en person som direkt eller indirekt kan identifieras (artikel 4.1 dataskyddsförordningen). För att avgöra om en fysisk person är identifierbar bör man beakta alla hjälpmedel som, antingen av den personuppgiftsansvarige eller av en annan person, rimligen kan komma att användas för att direkt eller indirekt identifiera den fysiska personen (skäl 26 i ingressen till dataskyddsförordningen).

Google anser att det kan ifrågasättas om meddelandena ska anses utgöra personuppgiftsbehandling eftersom en webbansvarig inte av meddelandet kan utläsa vem som har lämnat in den aktuella begäran. Google framhåller också att den ytterligare information som krävs för att en webbansvarig ska kunna identifiera vem som har lämnat in begäran inte omfattas av Googles meddelanden.

Förvaltningsrätten anser att det står klart att meddelandena till webbansvariga ofta utgör behandling av personuppgifter. Googles meddelanden till webbansvariga innehåller nämligen information om att någon har begärt borttagning av en sökträff, vilken webbadress det gäller och att Google har beviljat begäran. Såsom Datainspektionen har framhållit kan identifiering därmed göras direkt om det bara finns ett namn på webbsidan i fråga. Om det finns flera namn kan identifiering göras genom sökningar på Google på vart och ett av namnen. Vid en av dessa sökningar kommer sökträffen inte att visas. Det krävs därmed inte att namnet på personen framgår av meddelandet från Google för att personen ska kunna identifieras av den webbansvarige. Den information som framgår är tillräcklig och risken för identifiering kan inte anses vara försumbar (jfr EU-domstolens dom den 19 oktober 2016 i Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, punkterna 40–46).

Finns det rättsligt stöd i dataskyddsförordningen för meddelandena?

I artikel 6.1 dataskyddsförordningen återfinns en uttömmande uppräkningslista av i vilka fall det är tillåtet att behandla personuppgifter. Någon av de rättsliga grunder som anges i punkten måste vara tillämplig för att behandlingen ska vara laglig. De punkter som aktualiseras i målet är punkterna 6.1 a, c och f.

Behandlar Google personuppgifterna med stöd av samtycke?

Ett samtycke kan enligt artikel 6.1 a utgöra rättslig grund för behandling av personuppgifter, och är dessutom av betydelse vid prövningen av om personuppgifter får behandlas för andra ändamål än de för vilka de ursprungligen samlades in (jfr artikel 6.4).

Med samtycke enligt dataskyddsförordningen avses varje slag av frivillig, specifik, informerad och otvetydig viljeyttring, genom vilken den registrerade, antingen genom ett uttalande eller genom en entydig bekräftande handling, godtar behandling av personuppgifter som rör honom eller henne (artikel 4.11).

Om den registrerades samtycke lämnas i en skriftlig förklaring som också rör andra frågor, ska begäran om samtycke läggas fram på ett sätt som klart och tydligt kan särskiljas från de andra frågorna i en begriplig och lätt tillgänglig form, med användning av klart och tydligt språk (artikel 7.2).

Förvaltningsrätten finner att den behandling av personuppgifter som sker då Google skickar meddelanden till webbansvariga inte grundar sig på den enskildes samtycke. Den enskilde har visserligen informerats om att information kan komma att skickas till den webbansvarige och genom att kryssa i en ruta godkännt detta. Av Googles webbformulär framgår emellertid

att enskilda som begär borttagning inte har möjlighet att lämna ett separat samtycke för den behandling som avser information till webbansvariga. En enskild är tvärtom tvungen att godkänna behandlingen för att Google över huvud taget ska ta ställning till begäran om borttagning. Det samtycke som en enskild lämnar i fråga om information till webbansvariga kan därmed inte anses vara frivilligt lämnat i den mening som avses i dataskyddsförordningen.

Är behandlingen nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse?

I artikel 6.1 c anges att behandlingen är laglig om den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige.

Google menar att meddelandena omfattas av den skyldighet som följer av artikel 17.2 dataskyddsförordningen eftersom man offentliggör personuppgifter genom att de förekommer i sökmotorresultatet. Att Google meddelar en webbansvarig att en begäran om borttagning har beviljats är således, enligt Google, i linje med syftet i artikel 17.2.

Datainspektionen anser att den informationsskyldighet som föreligger enligt artikel 17.2 endast avser personuppgiftsansvariga som har offentliggjort personuppgifterna, inte sökmotorleverantörer när de ägnar sig åt den aktivitet som rätten till borttagande gäller i förhållande till.

I artikel 17.2 anges att den personuppgiftsansvarige, om denne har offentliggjort personuppgifterna och enligt punkt 1 är skyldig att radera dessa, i vissa fall ska vidta åtgärder för att underrätta andra som behandlar uppgifterna.

Förvaltningsrätten instämmer i Datainspektionens uppfattning att den verksamhet sökmotorleverantörer ägnar sig åt inte innebär ett offentliggörande av personuppgifter i den mening som avses i artikel 17.2. Artikelns syfte är att säkerställa att den som ursprungligen har publicerat personuppgifterna. Det finns inga bestämmelser i dataskyddsförordningen som medför en skyldighet för sökmotorleverantörer att informera de ursprungliga webbansvariga som har offentliggjort personuppgifterna (jfr Europeiska dataskyddsstyrelsens Riktlinjer 5/2019, version 2.0, punkt 12). Behandlingen har således inte stöd i en rättslig förpliktelse som följer av artikel 17.2 dataskyddsförordningen.

Google gör också gällande att behandlingen vilar på en rättslig förpliktelse med stöd av artikel 5.4 i förordning (EU) 2019/1150 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster (plattformsförordningen) samt har stöd i vedertagen praxis. Google menar att ikraftträdandet av plattformsförordningen medför en skyldighet för Google att informera företagsanvändare av webbplatser om att en viss webbadress har tagits bort och att meddelanden till webbansvariga bör ses som nödvändiga för att uppfylla det övergripande målet att säkerställa en transparent webbsökning. Att skicka meddelanden är enligt Google även vedertagen praxis när innehåll tas bort från webben i andra sammanhang.

Plattformsförordningen ska enligt dess artikel 19 tillämpas från och med den 12 juli 2020 och gällde således inte vid tidpunkten för Datainspektionens beslut. Även om skyldigheterna enligt plattformsförordningen kommer att gälla vid sidan av Googles skyldigheter enligt dataskyddsförordningen ska plattformsförordningen enligt artikel 1.5 inte påverka tillämpningen av unionslagstiftning som är tillämplig på området dataskydd. Förvaltningsrätten anser därför att Googles rutin att skicka meddelanden inte vilar på en rättslig förpliktelse med stöd av plattformsförordningen.

Vad gäller praxis på andra områden anser förvaltningsrätten att den saknar betydelse för bedömningen av om meddelandena är förenliga med dataskyddsförordningen. Den praxis Google hänvisar till avser fall där den ursprungliga publiceringen är olaglig. Enligt dataskyddsförordningen kan en enskild emellertid ha rätt att få en sökträff borttagen oavsett om den ursprungliga publiceringen är olaglig eller inte. Till skillnad från de exempel Google åberopar är det, när det handlar om rätten att ta bort uppgifter från Googles sökresultat, inte heller fråga om att ta bort innehållet som sådant. Förvaltningsrätten finner därför att behandlingen inte vilar på en rättslig förpliktelse som följer av praxis.

Är behandlingen nödvändig för ändamål som rör berättigade intressen?

I artikel 6.1 f anges att behandlingen är laglig om den är nödvändig för ändamål som rör den personuppgiftsansvariges eller en tredje parts berättigade intressen, om inte den registrerades intressen eller grundläggande rättigheter och friheter väger tyngre och kräver skydd av personuppgifter.

Google anser att behandlingen är nödvändig för ändamål som rör sökmotorleverantörers, webbansvarigas och internetanvändares berättigade intressen av att ta emot och sprida information.

Google gör för det första gällande att meddelanden till webbansvariga säkerställer transparensen vid beslut om borttagning och ger webbansvariga möjlighet att vid behov ifrågasätta ett borttagningsbeslut, bl.a. i syfte att upptäcka missbruk eller bedrägliga begäranden om borttagning.

Förvaltningsrätten har svårt att förstå detta argument. Meddelandena ifråga skickas nämligen först efter det att Google har tagit bort en sökträff.

Ändamålet med behandlingen har således redan förfallit när meddelandet skickas. Av meddelandena framgår inte heller vad den enskilde har anfört i sin begäran eller vilka omständigheter Google har beaktat vid beslutet att ta bort sökträffen. Den information som lämnas i meddelandena ger därför inte de webbansvariga någon ledning i frågan om det finns skäl att motsätta sig Googles beslut. Eftersom meddelandena således inte kan anses vara effektiva för att uppnå det av Google angivna syftet är det inte heller nödvändiga för det ändamål Google för fram.

Google gör för det andra gällande att även om en webbansvarig inte ifrågasätter ett borttagande har denne ett intresse av att bli underrättad om borttagningen. Google menar att resultatet kan ha en väsentlig negativ inverkan för såväl den webbansvarige som för internetanvändare och för bl.a. fram att de flesta internetanvändare är beroende av sökmotortjänster för att få tillgång till information på webben.

Det är uppenbart att den sökmotor Google tillhandahåller har stor betydelse för spridningen av och tillgången till information som läggs upp på internet. Rätten att få sökträffar raderade påverkar emellertid bara sökningar som görs på en enskild persons namn. De aktuella sidorna finns fortfarande kvar och är tillgängliga vid sökningar på andra begrepp. Ett borttagande kan därför antas få en begränsad inverkan på internetanvändares tillgång till information.

Vad avser den webbansvariges intresse så har denne inte någon laglig rätt att få sitt innehåll indexerat och visat i Googles sökmotor, eller visat i en viss ordning (jfr Artikel 29-gruppens riktlinjer, WP 225, s. 10, punkt 23). Den omständigheten att en sökträff inte visas vid en sökning på ett specifikt namn kan inte anses utgöra någon allvarlig inskränkning av den webbansvariges yttrandefrihet, om det över huvud taget ska anses utgöra en sådan inskränkning, eftersom inga uppgifter tas bort från den ursprungliga källan.

Detta även med beaktande av Googles stora betydelse för sökning efter information på internet. Förvaltningsrätten anser därför att det intresse en webbansvarig kan ha av att få reda på att en sökträff har tagits bort är av begränsad vikt.

Google gör för det tredje gällande att informationen ger de webbansvariga en möjlighet att frivilligt ändra innehållet på sina webbsidor, och att detta ökar genomslaget för rätten att bli bortglömd. Google menar alltså att meddelanden till webbansvariga har en positiv effekt för den enskilde.

Förvaltningsrätten instämmer i Datainspektionens uppfattning att den webbansvariges intresse av att själv ta bort eller ändra innehållet på sin webbsida är hypotetiskt vid tidpunkten för behandlingen. Det finns t.ex. en risk för att den webbansvarige i stället väljer att publicera webbsidan på nytt under en ny webbadress. Effekten för den enskilde kan alltså lika gärna bli negativ som positiv. Det bör här också framhållas att det är upp till den enskilde att vända sig till en sökmotor, till den webbansvarige eller till båda med en begäran om radering samt att förutsättningarna för ett borttagande skiljer sig åt beroende på till vem den enskilde framställer sin begäran.

Google gör slutligen gällande att rätten att bli bortglömd, i enlighet med proportionalitetsprincipen, måste vägas mot andra grundläggande rättigheter och menar att meddelanden till webbansvariga är ett uttryck för denna intresseavvägning. Google hänvisar bl.a. till EU-domstolens dom den 24 september 2019 i målet GC (C-136/17, GC m.fl., EU:C:2019:773). Google för fram att effekten av meddelandena är att sökmotorleverantörer får bättre förutsättningar att på ett rättvist sätt uppnå en balans mellan de grundläggande rättigheter som står på spel, och att meddelandena gör det möjligt för de webbansvariga att nyansera bilden genom att de kan tillhandahålla ytterligare information.

Att det ska göras en intresseavvägning, vilka intressen som ska beaktas och på vilket sätt de ska beaktas framgår redan av EU-domstolens uttalanden i Google Spain och Google (punkterna 81 och 97). Det anges numera uttryckligen i artikel 17.3 dataskyddsförordningen att rätten till radering inte ska gälla i den utsträckning som behandlingen är nödvändig för att utöva rätten till yttrande- och informationsfrihet. Den avvägning som enligt EU-domstolen ska göras i förhållande till sökmotorer och internetanvändare (och möjligen också i förhållande till webbansvariga) ska dock göras *innan* beslutet om borttagning. När en sökträff har tagits bort av en sökmotorleverantör innebär det att en intresseavvägning har genomförts, och att den avvägningen har utfallit till förmån för den enskilde. Det bör därefter inte vara tillåtet för sökmotorleverantören att vidta åtgärder som äventyrar att borttagningen får avsedd effekt.

Det framgår visserligen av artikel 6.1 f att den prövning som ska göras enligt bestämmelsen också innefattar en avvägning mellan olika intressen. Avsikten kan dock inte vara att sökmotorleverantören, för att avgöra om det är nödvändigt att informera en webbansvarig om att borttagning har skett i enlighet med en enskilds begäran, ska göra en ny intresseavvägning där webbansvarigas och internetanvändares yttrande- och informationsfrihet återigen ska beaktas. Det skulle nämligen innebära att man försöker tillgodose intressen som typiskt sett kan antas stå i direkt strid med den enskildes rättigheter avseende privatlivet och skyddet för personuppgifter. Genom att skicka information till webbansvariga fullgör man därmed inte den skyldighet man har att säkerställa att rätten att bli bortglömd får full verkan och medför ett effektivt och fullständigt skydd för de berörda personerna (jfr Google Spain och Google, punkt 38).

Förvaltningsrätten finner därför att en enskilds intresse av ett effektivt skydd för sitt privatliv och sina personuppgifter, *efter* det att Google har beviljat

borttagandet av en sökträff, i regel väger tyngre än de intressen som Google för fram till stöd för att få skicka meddelanden till webbansvariga.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att Googles meddelanden med information till webbansvariga, i den mån de kan anses röra berättigade intressen, inte är nödvändiga för ändamål som rör dessa intressen och att de registrerades intressen och grundläggande rättigheter i allmänhet väger tyngre.

Är meddelandena förenliga med principen om ändamålsbegränsning?

Vid behandling av personuppgifter gäller att de ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Detta framgår av artikel 5.1 b dataskyddsförordningen. Förbudet mot återanvändning av personuppgifter för oförenliga ändamål anses vara en av de viktigaste bestämmelserna i dataskyddsregleringen.

Den personuppgiftsansvarige får visserligen, enligt artikel 6.4 dataskyddsförordningen, med den registrerades samtycke behandla redan insamlade personuppgifter för ändamål som är oförenliga med dem som bestämdes vid insamlingen. Som framgått ovan kan dock det samtycke enskilda lämnar i samband med en begäran om borttagande inte anses utgöra ett giltigt samtycke till att den aktuella informationen skickas av Google till webbansvariga.

Google anser att principen om ändamålsbegränsning är uppfylld eftersom den enskilde får information om att ett meddelande kan komma att skickas till den webbansvarige om begäran om borttagning beviljas. Eventuella personuppgifter är därmed, enligt Google, insamlade för det särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamålet.

Förvaltningsrätten konstaterar att Google i sitt webbformulär inte över huvud taget har angett något ändamål för vilket meddelandena skickas, endast att information kan komma att skickas. Personuppgifterna kan således inte anses vara insamlade för ”särskilda, uttryckligt angivna” ändamål.

Det ursprungliga ändamålet för vilket uppgifterna samlas in är Googles hantering av en begäran från en enskild om att en sökträff ska tas bort i enlighet med den rätt som följer av artikel 17 dataskyddsförordningen. Frågan är således om meddelandena till webbansvariga kan anses vara förenliga med det ändamålet.

I artikel 6.4 dataskyddsförordningen anges att om en behandling för andra ändamål än det ändamål för vilket personuppgifterna samlades in inte grundar sig på den registrerades samtycke, unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, ska den personuppgiftsansvarige för att fastställa huruvida behandling för andra ändamål är förenlig med det ändamål för vilket personuppgifterna ursprungligen samlades in bland annat beakta följande;

- a) Kopplingar mellan de ändamål för vilka personuppgifterna har samlats in och ändamålen med den avsedda ytterligare behandlingen,
- b) Det sammanhang inom vilket personuppgifterna har samlats in, särskilt förhållandet mellan de registrerade och den personuppgiftsansvarige,
- c) Personuppgifternas art, särskilt huruvida särskilda kategorier av personuppgifter behandlas i enlighet med artikel 9 eller huruvida personuppgifter om fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott behandlas i enlighet med artikel 10,
- d) Eventuella konsekvenser för registrerade av den planerade fortsatta behandlingen och
- e) Förekomsten av lämpliga skyddsåtgärder, vilket kan inbegripa kryptering eller pseudonymisering.

Google uppger att syftet med meddelandena är att informera webbansvariga om att en inskränkning har skett i deras grundläggande rätt att förmedla information, att ge webbansvariga möjlighet att komma in med ytterligare information, då en begäran om borttagning i övrigt är ett helt ensidigt förfarande, samt att ge webbansvariga möjligheten att, när de anser det lämpligt, själva ta bort personuppgifterna från webbsidan eller rätta uppgifterna så att de blir korrekta.

Förvaltningsrätten anser att kopplingen mellan det ändamål för vilket personuppgifterna har samlats in och de ändamål Google för fram till stöd för att skicka meddelandena är svag. Det ursprungliga ändamålet är hantering av en begäran från en enskild om att en sökträff ska tas bort i enlighet med den rätt som följer av artikel 17 dataskyddsförordningen, en artikel som återfinns i kapitel III i förordningen som har rubriken ”Den registrerades rättigheter”. Googles information till webbansvariga tjänar andra syften. Eftersom meddelandena skickas först efter det att Google har fattat ett beslut om borttagande kan de inte utgöra underlag för Googles beslut att ta bort sökträffen, vilket förvaltningsrätten redan har varit inne på vid prövningen av om behandlingen är nödvändig för ändamål som rör berättigade intressen. Att informera webbansvariga om att en inskränkning har skett i deras rätt att förmedla information kan inte heller ses som ett ”logiskt nästa steg” i behandlingen av personuppgifterna (jfr Artikel 29-gruppens Opinion 03/2013 on purpose limitation den 2 april 2013, WP 203, s. 24).

Google gör också gällande att meddelandena är förenliga med det ursprungliga ändamålet eftersom en enskild rimligen kan förvänta sig att en webbansvarig informeras om att dennes webbsida har tagits bort från listan med sökresultat. Huruvida den registrerade vid tidpunkten för inhämtandet av personuppgifterna rimligen kan förvänta sig ytterligare behandling är visserligen något som kan beaktas vid den intresseavvägning som ska göras

(jfr skäl 47). Att den enskilde kan förvänta sig att meddelandena skickas, eftersom Google informerat om detta, saknar dock betydelse i det här fallet. Detta eftersom informationen är lämnad i ett sådant sammanhang att det för den enskilde framstår som obligatoriskt att godkänna behandlingen för att över huvud taget få sin begäran hanterad av Google. Den enskildes eventuella förväntningar följer således av Googles tvingande webbformulär och kan inte tillmätas någon betydelse. Den enskilde får inte någon information om ändamålet med meddelandena och sammanhanget är inte heller sådant att den senare behandlingen, oavsett information, är vad den enskilde typiskt sett kan förvänta sig.

Det kan vidare antas att de uppgifter en begäran om borttagande avser ofta är av känslig natur, oavsett om de omfattas av artikel 9 och 10 dataskyddsförordningen eller inte. Även om uppgifterna inte omfattas av dessa artiklar följer redan av det faktum att den enskilde vill ta bort uppgifterna ifråga från Googles sökresultat att personuppgifternas art talar mot att behandlingen är förenlig med det ursprungliga ändamålet.

Google gör gällande att meddelandena inte medför några negativa konsekvenser för den enskilde. Vilken effekt ett meddelande till den webbansvarige får för den enskilde är dock högst osäker. Informationen till webbansvariga kan ofta antas vara ägnad att motverka den enskildes rätt att bli bortglömd och det är, vilket redan framhållits, den enskilde som avgör om han eller hon vill utnyttja sin rätt att begära borttagning även hos den webbansvarige. Några åtgärder för att förhindra att uppgifterna används av den webbansvarige på ett otillbörligt sätt ställs inte upp av Google. Efter det att informationen lämnats vidare till den webbansvarige har Google således inte längre någon kontroll över hur uppgifterna hanteras. Ju osäkrare konsekvenserna är för den enskilde, desto mer är det som talar för att behandlingen är oförenlig med det ursprungliga ändamålet. Den enskilde har inte heller någon möjlighet att motsätta sig att meddelandena skickas.

Förvaltningsrätten finner sammantaget att Googles meddelanden till webbansvariga innebär att personuppgifter behandlas på ett sätt som är oförenligt med det ursprungliga ändamålet med behandlingen.

Googles information till enskilda

Frågan är om Googles rutin – att i sitt webbformulär för begäran om borttagande informera enskilda om, och kräva att de godkänner, att Google kan komma att informera webbansvariga för sådana webbadresser som tas bort från sökresultaten – innebär att Google behandlar personuppgifter i strid med artikel 5.1 a.

Vid behandling av personuppgifter ska uppgifterna behandlas på ett öppet sätt i förhållande till den registrerade (artikel 5.1 a). Datainspektionen anser att informationen till enskilda strider mot öppenhetsprincipen eftersom meddelanden till webbansvariga i sig är olagliga och informationen till enskilda är ofullständig och vilseledande avseende den rättsliga grund som behandlingen baseras på.

Google menar att det skulle vara i strid med artikel 13 dataskyddsförordningen att inte informera enskilda om att meddelanden kan skickas till webbansvariga och att tillhandahållandet av information, oavsett om behandlingen av informationen är laglig eller inte, aldrig kan strida mot dataskyddsförordningen eller bli föremål för självständiga sanktioner.

Öppenhetsprincipen kräver att all information och kommunikation i samband med behandling av personuppgifter är lättillgänglig och lättbegriplig samt att ett klart och tydligt språk används. Den principen gäller framför allt information till registrerade om syftet med behandlingen. Fysiska personer bör göras medvetna om risker, regler, skyddsåtgärder och rättigheter i samband med behandlingen av personuppgifter och om hur de kan utöva

sina rättigheter med avseende på behandlingen. De specifika ändamål som personuppgifterna behandlas för bör vara tydliga och legitima och ha bestämts vid den tidpunkt då personuppgifterna samlades in (skäl 39).

Förvaltningsrätten har ovan funnit att meddelanden till webbansvariga varken har stöd i någon rättslig grund eller är förenliga med det ändamål för vilket personuppgifterna ursprungligen samlades in. Förvaltningsrätten anser, till skillnad från Google, att information till enskilda om att en viss behandling kommer att ske trots att det saknas stöd för behandlingen kan vara i strid med dataskyddsförordningen. Google informerar enskilda om att meddelanden kan komma att skickas utan att informera dem om ändamålet med behandlingen eller om vilken rättslig grund Google stödjer sig på. Informationen lämnas också på ett sätt som ger enskilda intrycket av att meddelandena skickas för att Google ska kunna uppfylla sina juridiska skyldigheter och att de enskilda måste godkänna behandlingen för att en begäran om borttagning ska hanteras. Den enskilde ges inte möjlighet att samtycka till behandlingen separat och får inte heller information om möjligheten att invända mot behandlingen. Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att Googles information till enskilda strider mot öppenhetsprincipen.

Föreläggandet

Datainspektionen har funnit att Google, genom att rutinmässigt skicka meddelanden till webbansvariga, behandlar personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen och att Google lämnar vilseledande information om skickandet av sådana meddelanden på ett sätt som strider mot förordningen. Datainspektionen har därför förelagt Google att upphöra med att informera webbansvariga när Google har beviljat en begäran om borttagande, utom i de fall då den enskilde själv har begärt det. Google har även förelagts att upphöra att visa texten ”*Om webbadresser tas bort från våra sökresultat till*

följd av din begäran kan vi ge information till de webbansvariga för de borttagna webbadresserna” i sitt webbformulär för begäran om borttagande, eller lämna liknande information till enskilda, om det inte framgår att webbansvariga bara informeras om att en begäran har beviljats om den enskilde har begärt det.

Google anser att man inte har brutit mot dataskyddsförordningen och att det därför inte finns någon grund för Datainspektionen att förelägga Google att upphöra med beteendet. Google anser vidare att föreläggandet inte är tillräckligt tydligt och att det bör ändras på så sätt att förelagda åtgärder ska vidtas av Google inom viss skälig tid efter att beslutet vunnit laga kraft, samt att skrivningen *”lämna liknande information till enskilda”* ska tas bort ur föreläggandet.

Förvaltningsrätten har ovan funnit att Google, genom att rutinmässigt skicka meddelanden till webbansvariga, behandlar personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen och att Googles information till enskilda också strider mot förordningen. Datainspektionen har befogenhet att förelägga en personuppgiftsansvarig att se till att behandling sker i enlighet med bestämmelserna i förordningen (artikel 58.2 d).

Förvaltningsrätten bedömer att föreläggandet är tillräckligt tydligt för att Google ska förstå vilka åtgärder som ska vidtas, utan att skrivningen *”lämna liknande information till enskilda”* behöver förtydligas eller tas bort.

Förvaltningsrätten anser dock att föreläggandet bör förenas med en tidsfrist inom vilken åtgärderna ska ha vidtagits. Google har uppgett att en skälig tidsfrist är åtta veckor efter det att förvaltningsrättens dom har vunnit laga kraft. Förvaltningsrätten bedömer att detta får anses utgöra en rimlig tidsfrist för införande av nya rutiner.

Sanktionsavgiften

Frågan är om Datainspektionen har haft fog för sitt beslut att påföra Google en administrativ sanktionsavgift på 75 miljoner kr med anledning av konstaterade överträdelser av dataskyddsförordningen.

Utgångspunkter för prövningen

Google gör gällande att Datainspektionen har gett dataskyddsförordningen retroaktiv verkan eftersom överträdelserna såvitt avser klagomål 2 och klagomål 8 ägde rum innan dataskyddsförordningen trädde i kraft, dvs. innan Datainspektionen hade befogenhet att påföra sanktionsavgifter. Google anser vidare att det saknas laglig grund för påförande av en sanktionsavgift för eventuell underlåtenhet att rätta sig efter ett föreläggande enligt PUL samt att artikel 83.2 e dataskyddsförordningen inte kan legitimera att sanktionsavgiftens storlek höjs med hänvisning till konstaterade överträdelser av tidigare lagstiftning.

Förvaltningsrätten delar Googles uppfattning att Datainspektionen inte har möjlighet att påföra sanktionsavgifter enligt dataskyddsförordningen för underlåtenhet att rätta sig efter ett föreläggande meddelat med stöd av PUL, och att sanktionsavgifter inte kan påföras för överträdelser som skett innan dataskyddsförordningen trädde i kraft. De överträdelser som nu är aktuella, och för vilka Google har påförts sanktionsavgift, är dock de överträdelser som ägt rum efter dataskyddsförordningens ikraftträdande den 25 maj 2018. Det faktum att en behandling av personuppgifter påbörjats innan ikraftträdandet av förordningen hindrar inte att samma eller motsvarande behandling, för tiden därefter, kan bli föremål för ingripanden och sanktioner med stöd av dataskyddsförordningen.

Datainspektionen anser att det faktum att Google inte rättat sig efter ett föreläggande utfärdat med stöd av PUL ska beaktas som en försvårande omständighet enligt artikel 83.2 e vid bedömningen av överträdelserna avseende klagomål 2 och klagomål 8 under den tid som förordningen varit tillämplig.

Av artikel 83.2 e dataskyddsförordningen framgår att hänsyn ska tas till eventuella relevanta tidigare överträdelser som den personuppgiftsansvarige har gjort sig skyldig till. Denna bestämmelse tar sikte på överträdelser av dataskyddsförordningen, dvs. överträdelser som skett efter förordningens ikraftträdande den 25 mars 2018. Googles underlåtenhet att rätta sig efter föreläggandet enligt PUL kan alltså inte beaktas som en försvårande omständighet.

Google har inte heller, såvitt framkommit, gjort sig skyldigt till någon avslutad överträdelse av dataskyddsförordningen under perioden 25 maj 2018–10 mars 2020 utöver de överträdelser för vilka sanktionsavgiften nu har påförts. Någon tidigare överträdelse av dataskyddsförordningen att ta hänsyn till som en försvårande omständighet finns alltså inte.

Ska Google påföras en sanktionsavgift och med vilket belopp?

Enligt artikel 58.2 dataskyddsförordningen har varje tillsynsmyndighet befogenhet att påföra administrativa sanktionsavgifter i enlighet med artikel 83 utöver eller i stället för de åtgärder som avses i artikel 58.2, beroende på omständigheterna i varje enskilt fall. Det finns alltså stöd i dataskyddsförordningen för att påföra en sanktionsavgift med anledning av överträdelser som skett efter förordningens ikraftträdande, utan att Datainspektionen dessförinnan har förelagt den personuppgiftsansvarige att se till att behandling sker i överensstämmelse med bestämmelserna i förordningen.

I artikel 83.2 dataskyddsförordningen anges vilka faktorer som ska beaktas vid bestämmande av om sanktionsavgifter ska påföras och om beloppets storlek. Vid bedömningen ska bl.a. hänsyn tas till överträdelsens karaktär, svårighetsgrad och varaktighet med beaktande av den aktuella uppgiftsbehandlingens karaktär, omfattning eller syfte samt antalet berörda registrerade och den skada som de har lidit (a), om överträdelsen skett med uppsåt eller genom oaktsamhet (b), de kategorier av personuppgifter som påverkas av överträdelsen (g) samt annan försvårande eller förmildrande faktor, såsom ekonomisk vinst som görs eller förlust som undviks, direkt eller indirekt, genom överträdelsen (k).

Datainspektionen anser att sanktionsavgift ska påföras avseende klagomål 2 eftersom det inte rör sig om ursäktliga, materiella feltolkningar eller mindre överträdelser. Inspektionen anser också att sanktionsavgift ska påföras med anledning av att Google rutinmässigt skickar information till webbansvariga och på grund av den information som lämnas till enskilda i webbformuläret, eftersom det sker systematiskt och riskerar att sätta rätten till borttagande ur spel. Datainspektionen har ansett att en effektiv, proportionell och avskräckande sanktionsavgift för överträdelserna avseende klagomål 2 och klagomål 8 är sammanlagt 25 miljoner kr, och avseende meddelanden till webbansvariga och vilseledande information till enskilda 50 miljoner kr.

Google menar att de påstådda överträdelserna inte är av sådan karaktär, svårighetsgrad och varaktighet att en sanktionsavgift är befogad samt anser att storleken på avgiften under alla omständigheter är oproportionerlig. Google för fram bl.a. följande. Klagomål 2 och klagomål 8 avser två isolerade händelser som gäller två enskilda individer. De påstådda överträdelserna är varken avsiktliga eller försumliga utan är en följd av Googles tolkning av tillämplig lag och 2017 års föreläggande. Målet rör svåra avvägningar mellan rätten till skydd för personuppgifter och rätten till yttrande- och informationsfrihet. Google uppfyller lagkraven på en

systematisk nivå. Varaktigheten för de påstådda överträdelserna är mycket begränsad och ingen av de två individer som beslutet rör har lidit någon skada. Google har inte fått några ekonomiska fördelar eller undvikit några förluster.

Sanktionsavgift hänförlig till enskilda klagomål

Förvaltningsrätten har funnit att Google inte har gjort sig skyldigt till någon överträdelse av dataskyddsförordningen vad avser klagomål 8. Någon sanktionsavgift ska därför inte påföras i denna del.

När det gäller klagomål 2 har Google gjort sig skyldigt till överträdelser av artiklarna 9, 10 och 17 dataskyddsförordningen. Dessa omfattas av artikel 83.5 i förordningen och 6 kap. 3 § lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, vilket innebär att en högre sanktionsavgift kan påföras. Det rör sig således om överträdelser som generellt sett anses vara av allvarlig karaktär. De personuppgifter som har påverkats är känsliga och det kan inte anses ha rört sig om en svår intresseavvägning för Google. Sökträff 1 togs bort i maj 2017 och när den enskilde den 12 oktober 2018 på nytt begärde att sökträff 2 skulle tas bort tog Google bort sökträffen samma dag. Överträdelsen har pågått under perioden 25 maj–12 oktober 2018 och kan antas ha medfört skada för den enskilde i form av bl.a. skadat anseende. Överträdelsen har dessutom delvis uppstått till följd av utformningen av Googles webbformulär och de krav som ställs på angivande av exakta webbadresser för att Google över huvud taget ska hantera en begäran. Det kan inte anses röra sig om en sådan mindre överträdelse som medför att en reprimand är en tillräcklig åtgärd. Det finns därför grund för att påföra Google en sanktionsavgift.

Det framgår inte av Datainspektionens beslut hur stor del av beloppet 25 miljoner kr som är hänförligt till klagomål 2. Mot bakgrund av de

omständigheter som i beslutet räknas upp som försvårande, och framför allt med hänsyn till överträdelsens längd i jämförelse med klagomål 8, kan det antas att större delen av avgiften i denna del ska hänföras till klagomål 2.

Google för fram att det skulle få orimliga konsekvenser om Google riskerar en sanktionsavgift i den storleksordning som nu påförts av Datainspektionen varje gång man gör en felaktig rättslig bedömning av en begäran om borttagning. Förvaltningsrätten håller med om detta, men anser att man också måste ta hänsyn till om det varit en svår bedömning. I det här fallet står det enligt förvaltningsrätten klart att Google borde ha tagit bort sökträffen och att Googles hantering har inneburit att den enskilde inte fått ett effektivt skydd för sitt privatliv och sina personuppgifter.

Att överträdelsen kan antas ha skett till följd av utformningen av Googles webbformulär och bolagets efterföljande hantering av ärendet kan ses som både försvårande och förmildrande. Även om det var Googles formulär och hantering av ärendet som fick till följd att Google inte prövade sökträff 2, trots att det borde ha stått klart för Google att den enskilde ville få bort sökträffen ifråga, framstår det inte som ett uppsåtligt agerande från Googles sida att inte ta ställning till sökträff 2. Att Datainspektionens föreläggande från 2017 inte på ett tydligt sätt identifierade sökträff 2 påverkar också bedömningen av Googles uppsåt i mildrande riktning. Föreläggandet ska enligt vad domstolen funnit ovan inte heller betraktas som en försvårande omständighet enligt artikel 83.2 e.

Förvaltningsrätten anser att det vid fastställande av beloppet har stor betydelse att överträdelsen endast berör en enskild individ. Med beaktande av detta, och då överträdelsen kan antas ha skett till följd av oaktsamhet snarare än med uppsåt, anser förvaltningsrätten att sanktionsavgiften bör sänkas väsentligt. Vid en sammantagen bedömning anser förvaltningsrätten att sanktionsavgiften vad avser klagomål 2 ska bestämmas till 2 miljoner kr.

Sanktionsavgift hänförlig till Googles rutiner

I fråga om meddelanden till webbansvariga och information till enskilda har Google gjort sig skyldigt till överträdelser av artikel 5.1 a och b samt artikel 6 i dataskyddsförordningen. Även dessa artiklar omfattas av artikel 83.5, vilket innebär att en högre sanktionsavgift kan påföras. Överträdelserna avser dessutom ett systematiskt agerande från Googles sida som har pågått sedan den 25 maj 2018 och fortfarande pågår. Det rör sig således om överträdelser under lång tid av centrala bestämmelser i förordningen.

Datainspektionen har i det överklagade beslutet räknat upp vilka faktorer man anser vara försvårande, nämligen att meddelandena urholkar effektiviteten av rätten till borttagande, att potentiellt 5 690 personer omfattas, att vilseledande information påverkar alla som kan ha ett intresse av att göra en begäran, att det typiskt sett handlar om känsliga uppgifter, att uppgifterna kan användas för att motverka syftet med begäran om borttagande och därmed medföra skada, att överträdelserna har pågått sedan den 25 maj 2018 och fortfarande pågår, att behandlingen skett uppsåtligt samt att Google i vart fall indirekt undviker kostnader.

Google har fört fram att man saknar uppsåt till överträdelserna och att målet rör svåra avvägningar mellan rätten till skydd för personuppgifter och rätten till yttrande- och informationsfrihet. Förvaltningsrätten delar inte den uppfattningen. Google har i vart fall sedan den 26 november 2014 känt till att det enligt Artikel 29-gruppens bedömning saknas rättslig grund för att skicka meddelanden till webbansvariga (Artikel 29-gruppens riktlinjer WP 225) och att tillåtligheten av sådana meddelandena därför är mycket tveksam. I punkt 23 i riktlinjerna uttalade Artikel 29-gruppen bl.a. följande;

Sökmotorleverantörer bör inte som allmän praxis informera webbansvariga för sidor som påverkas av strykning om att vissa webbsidor inte kan nås från

sökmotorn genom specifika sökningar. Det finns ingen rättslig grund för sådan rutinkommunikation enligt EU:s dataskyddslagstiftning.

Denna ståndpunkt har därefter bekräftats i Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer 5/2019 s. 5–6. Riktlinjerna är endast vägledande men förvaltningsrätten konstaterar att Google har ignorerat dessa uttalanden, eller åtminstone inte vidtagit åtgärder i enlighet med riktlinjerna. Det faktum att Google har fortsatt att skicka meddelanden till webbansvariga trots att förfarandet varit ifrågasatt sedan i vart fall 2014 gör att förvaltningsrätten anser att Datainspektionen haft fog för att påföra Google en sanktionsavgift, utan att dessförinnan påpeka överträdelserna eller förelägga Google att upphöra med behandlingen.

Förvaltningsrätten instämmer i att de av Datainspektionen uppräknade omständigheterna i övrigt är försvårande och anser med hänsyn till detta att det är fråga om överträdelser av allvarlig karaktär och svårighetsgrad. Domstolen vill särskilt framhålla följande. Googles meddelanden till webbansvariga innebär en otillåten behandling av personuppgifter i strid med det ursprungliga ändamålet för behandlingen och de personuppgifter som behandlas i samband med meddelandena kan typiskt sett antas vara av känslig art. Domstolen anser att det är särskilt allvarligt att meddelandena i många fall kan antas urholka den grundläggande rättighet den enskilde försöker tillvarata genom sin begäran om borttagande.

Påförande av sanktionsavgifter ska enligt artikel 83.1 dataskyddsförordningen vara effektivt, proportionellt och avskräckande. Den maximala sanktionsavgiften som kan påföras enligt artikel 83.5 är relaterad till företagets årsomsättning och förvaltningsrätten anser att omsättningen är en väsentlig faktor vid bestämmandet av hur stor avgiften ska vara. Den avgift om 50 miljoner kr som har påförts Google med anledning av bolagets

rutinmässiga information till webbansvariga och enskilda motsvarar mindre än en promille av moderbolagets omsättning.

Google har i fråga om sanktionsavgiftens storlek hänvisat till svensk praxis om företagsbot och konkurrensskadeavgift. Förvaltningsrätten anser dock att denna praxis inte kan tjäna som vägledning för de sanktionsavgifter som ska påföras för överträdelser enligt dataskyddsförordningen. Ett effektivt skydd av personuppgifter över hela unionen förutsätter bl.a. att sanktionerna för överträdelser är likvärdiga i medlemsstaterna (jfr skäl 11). I avvaktan på gemensamma riktlinjer som rör beräkningen av sanktionsavgifter är det upp till dataskyddsmyndigheterna och domstolarna i varje medlemsstat att försöka skapa en praxis som medför att likvärdiga överträdelser ger likvärdiga sanktioner.

Förvaltningsrätten anser att överträdelsernas karaktär och svårighetsgrad – där förvaltningsrätten särskilt beaktar vilka bestämmelser som har överträtts, antalet berörda och risken för skada – samt det faktum att överträdelserna pågått sedan dataskyddsförordningen trädde ikraft, och fortfarande pågår, motiverar en hög sanktionsavgift. Förvaltningsrätten bedömer sammantaget att den av Datainspektionen beslutade sanktionsavgiften om 50 miljoner kr, utifrån kriterierna att avgiften ska vara effektiv, proportionerlig och avskräckande, är motiverad och i vart fall inte för hög.

Slutsatser om sanktionsavgiften

Förvaltningsrätten finner att den administrativa sanktionsavgiften ska bestämmas till sammanlagt 52 miljoner kr, varav 2 miljoner avser klagomål 2 och 50 miljoner kr avser meddelanden till webbansvariga och information till enskilda.

FÖRVALTNINGSRÄTTENS SLUTSATSER

Google har behandlat personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen genom att inte vidta åtgärder avseende viss sökträff i klagomål från enskild (klagomål 2) under perioden 25 maj 2018–12 oktober 2018. Google har däremot inte behandlat personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen vad avser klagomål 8.

Googles rutin att regelmässigt informera webbansvariga för webbplatser om att en eller flera sökträffar har tagits bort till följd av en begäran från en enskild är inte tillåten enligt dataskyddsförordningen. Meddelandena till de webbansvariga utgör en behandling av personuppgifter som inte är förenlig med det ändamål för vilket uppgifterna ursprungligen samlades in. Det finns inte heller någon rättslig grund för behandlingen av personuppgifterna. Genom att skicka sådana meddelanden behandlar Google därmed personuppgifter i strid med artikel 5.1 b och artikel 6 dataskyddsförordningen.

Genom att i sitt webbformulär informera enskilda om att Google kan komma att skicka information till webbansvariga om att en eller flera sökträffar har tagits bort behandlar Google även personuppgifter i strid med öppenhetsprincipen i artikel 5.1 a.

Datainspektionens föreläggande att Google ska upphöra med sina nuvarande rutiner är lagligen grundat och tillräckligt tydligt utformat, men bör förenas med en tidsfrist på åtta veckor inom vilken åtgärderna ska ha vidtagits.

Google ska betala en sanktionsavgift på sammanlagt 52 miljoner kr, varav 2 miljoner kr avser klagomål 2 och 50 miljoner kr avser meddelandena till webbansvariga och information till enskilda.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Stefan Holgersson
Lagman

Karl Lundberg
Rådman

Nämndemännen Kjell Gunnar Ericson (skiljaktig), Rebecca Forsberg och Robin Nilsen har också deltagit i avgörandet.

Louise Ljöstad har varit föredragande.

Skiljaktig mening

Kjell Gunnar Ericsson anser att den sammanlagda sanktionsavgiften ska bestämmas till 8 miljoner kr och anför följande. De överträdelser Google har gjort sig skyldigt till avseende förfarandet att skicka meddelanden till webbansvariga och lämna vilseledande information till enskilda i webbformuläret är allvarligare än överträdelsen avseende klagomål 2, eftersom det rör sig om ett systematiskt förfarande. En sanktionsavgift om 6 miljoner kr är dock tillräcklig i denna del. I övrigt är han ense med majoriteten.

Beslut
2020-03-10

Diariernr
DI-2018-9274

1 (31)

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 34

INKOM: 2020-04-02
MÅLNR: 7565-20
AKTBIL: 4

Google LLC
Amphitheatre Parkway, Mountain
View, CA 94043
Förenta staterna

Tillsyn enligt EU:s dataskyddsförordning 2016/679 - Googles hantering av begäranden om borttagande från dess söktjänster

Innehållsförteckning

Datainspektionens beslut	2
1 Redogörelse för tillsynsärendet	4
1.1 Allmänt	4
1.2 Innehållet i tidigare beslut såvitt nu relevant	6
1.2.1 Föreläggande avseende klagomål 2 och 8	6
1.2.2 Skyldighet att utreda omständigheterna i en begäran	7
1.2.3 Kommunikation till webbansvariga om att borttagande skett	8
2 Motivering av beslut	8
2.1 Utgångspunkter för bedömningen av uppföljda klagomål	8
2.2 Uppföljning av klagomål 2	9
2.2.1 Vad som har kommit fram under handläggningen	9
2.2.2 Datainspektionens bedömning	11
2.3 Uppföljning av klagomål 8	12
2.3.1 Vad som har kommit fram under handläggningen	12
2.3.2 Datainspektionens bedömning	13
2.4 Kommunikation till webbansvariga om att sökträffar har tagits bort och information om detta till enskilda	14
2.4.1 Vad som har kommit fram under handläggningen	14

2.4.2 Datainspektionens bedömning	15
3 Val av ingripande	23
3.1 Möjliga ingripandeåtgärder	23
3.2 Föreläggande	24
3.3 Omständigheter av betydelse för om sanktionsavgift ska påföras	25
3.3.1 Vad Google har anfört	25
3.3.2 Bedömning av överträdelsen avseende klagomål 2	25
3.3.3 Bedömning av överträdelsen avseende klagomål 8	26
3.3.4 Bedömning av överträdelsen avseende meddelande till webbansvariga och information till enskilda	27
3.3.5 Sanktionsavgifter ska påföras	28
3.4 Fastställande av sanktionsavgiftens storlek	28
3.4.1 Generella bestämmelser	28
3.4.2 Det belopp som sanktionsavgifter kan bestämmas till	29
3.4.3 Bestämmande av sanktionsavgiftens storlek	30
3.5 Bilagor	30
4 Hur man överklagar	31

Datainspektionens beslut

1. Datainspektionen konstaterar att Google LLC (Google) inte har vidtagit åtgärder så att en viss sökträff i klagomål 2 i Datainspektionens tidigare tillsynsbeslut med diarienummer 1013-2015 inte visas vid sökningar på klagandens namn med hjälp av Googles söktjänster som kan göras från Sverige under perioden den 25 maj 2018 till den 12 oktober 2018. Google har genom detta behandlat personuppgifter i strid med

- artikel 9 i dataskyddsförordningen¹ genom att ha behandlat känsliga personuppgifter som består av uppgifter om etnicitet, religiös

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det

övertygelse, mental hälsa och sexualliv, utan att för behandlingen ha ett giltigt undantag från förbudet att behandla känsliga personuppgifter.

- artikel 10 i dataskyddsförordningen genom att ha behandlat personuppgifter som rör lagöverträdelser som består av uppgifter om åtal och förundersökning utan att behandlingen varit tillåten.
- artikel 17 i dataskyddsförordningen genom att inte utan onödigt dröjsmål ha åtgärdat klagandens begäran om borttagande.

2. Datainspektionen konstaterar att Google inte har vidtagit åtgärder så att en viss sökträff i klagomål 8 i Datainspektionens tidigare tillsynsbeslut med diarienummer 1013-2015 inte visas vid sökningar på klagandens namn med hjälp av Googles söktjänster som kan göras från Sverige under perioden den 25 maj 2018 till den 11 juni 2018. Google har genom detta behandlat personuppgifter i strid med

- artikel 10 i dataskyddsförordningen genom att ha behandlat personuppgifter som rör lagöverträdelser som består av uppgifter om anklagelser om brott och förundersökning utan att behandlingen varit tillåten.
- artikel 17 i dataskyddsförordningen genom att inte utan onödigt dröjsmål ha åtgärdat klagandens begäran om borttagande.

3. Datainspektionen konstaterar att Google sedan den 25 maj 2018 regelmässigt informerar webbansvariga för webbplatser när bolaget har tagit bort en webbadress till följd av en begäran om borttagande. Google behandlar genom detta personuppgifter i strid med

- artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen genom att förfarandet utgör en personuppgiftsbehandling som är oförenlig med det ursprungliga ändamål för vilket uppgifterna samlades in.
- artikel 6 i dataskyddsförordningen genom att inte ha en rättslig grund för behandlingen.

4. Datainspektionen konstaterar att Google sedan den 25 maj 2018 i sitt webbformulär för begäran om borttagande informerar enskilda om och kräver att de godkänner att Google kan komma att informera de

fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

webbansvariga för sådana webbadresser som tas bort från sökresultatet till följd av de enskildas begäranden. Google behandlar genom detta personuppgifter i strid med

- artikel 5.1 a genom att förfarandet är ägnat att förmå enskilda att avstå från att utöva sin rättighet att begära borttagande.

5. Datainspektionen beslutar med stöd av 6 kap. 3 § dataskyddslagen² och artiklarna 58.2 och 83 i dataskyddsförordningen att Google ska betala en administrativ sanktionsavgift på 75 000 000 (sjuttiofem miljoner) kronor.

6. Datainspektionen förelägger med stöd av artikel 58.2 d i dataskyddsförordningen Google att, såvitt avser begäranden om borttagande av visning av sökträffar vid sökningar på enskildas namn med hjälp av Googles söktjänster som kan göras från Sverige,

- upphöra att informera webbansvariga för webbadresser när Google har beviljat en begäran utom i de fall då den enskilde själv har begärt det.
- upphöra att visa texten *"Om webbadresser tas bort från våra sökresultat till följd av din begäran kan vi ge information till de webbansvariga för de borttagna webbadresserna"* i sitt webbformulär för begäran om borttagande eller lämna liknande information till enskilda om det inte framgår att webbansvariga bara informeras om att en begäran har beviljats om den enskilde har begärt det.

1 Redogörelse för tillsynsärendet

1.1 Allmänt

I maj 2015 inledde Datainspektionen med stöd av personuppgiftslagen (1998:204) och dataskyddsdirektivet³ ett tillsynsärende med diarienummer 1013-2015 (det tidigare ärendet) mot Google Inc. vars legala efterträdare är Google LLC (Google eller bolaget). Granskningen gällde hur Google hanterar begäranden från fysiska personer om att vissa sökträffar inte ska visas vid

² Lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter.

sökningar på deras namn på bolagets söktjänster (begäran om borttagande). Granskningen skedde i ljuset av den dom som slog fast att enskilda har rätt att i vissa fall få en begäran om borttagande beviljad⁴ och dataskyddsmyndigheternas riktlinjer för tolkning av domen (WP225-riktlinjerna)⁵ och denna rättighet (rätten till borttagande).

Utöver Googles hantering av begäran om borttagande i allmänhet ingick i granskningen även 13 klagomål som kommit in till Datainspektionen från enskilda som menade att bolaget felaktigt avslagit deras respektive begäran om borttagande. Granskningen avslutades genom beslut av den 2 maj 2017 (det tidigare beslutet). Datainspektionen förelade i beslutet Google att senast den 2 augusti 2017 vidta åtgärder avseende fem av klagomålen (nr 2, 4, 5, 8 och 9) på så sätt att de angivna sökträffarna inte ska visas vid sökningar på klagandenas namn.⁶ Datainspektionen lämnade också rekommendationer om hur sådana begäranden bör hanteras. Google överklagade föreläggandet avseende klagomål nr 8. Överklagandet avslogs den 2 maj 2018 i denna del och vann laga kraft den 24 maj 2018.⁷

Den 25 maj 2018 började dataskyddsförordningen tillämpas.

Mot bakgrund av tips från allmänheten om att Google inte hade följt beslutet och domen konstaterade Datainspektionen vid kontroll den 8 juni 2018 att sökträffar från klagomål nr 2 och 8 fortfarande visades. Mot denna bakgrund inleddes detta tillsynsärende.

⁴ EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12.

⁵ Artikel 29-arbetsgruppen för dataskydd, "Riktlinjer rörande verkställandet av domen [Google Spain och Google]" av den 26 november 2014 (WP 225). Arbetsgruppen har i och med att dataskyddsförordningen ikraftträdande ersatts av Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB) (se artiklarna 68 och 94.2 i dataskyddsförordningen).

⁶ Beslutet i dess lydelse efter beslut om omprövning av den 14 juli 2017. Hänvisningar till beslutet i det följande avser beslutet i denna lydelse.

⁷ Förvaltningsrätten i Stockholms dom av den 2 maj 2018 i mål nr 16590-17.

Datainspektionen överklagade förvaltningsrättens dom i den delen den gick Datainspektionen emot, dvs. upphävande av föreläggandet "i den del som avser att ta bort sökträffar som kan visas vid sökningar på den registrerades namn med hjälp av Google LLC:s söktjänster som kan göras från andra länder än Sverige". Kammarrätten beslutade den 3 december 2018 i mål nr 4635-18 att inte meddela prövningstillstånd vilket fastställdes genom Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 11 september 2019 i mål nr 6887-18.

Tillsynen har skett genom skriftväxling. Granskningen avser hur Google har hanterat klagandenas begäranden och Datainspektionens förelägganden avseende klagomål 2 och 8 i det tidigare beslutet. Mot bakgrund av vad som har framkommit har Datainspektionen även följt upp vissa frågor som även lyftes i rekommendationerna i beslutet. Detta avser hur Google utreder begäranden om borttagande samt Googles rutin att regelmässigt informera webbansvariga för berörda webbadresser när en begäran har beviljats och Googles information till enskilda om detta i Googles webbformulär för begäran om borttagande.

1.2 Innehållet i tidigare beslut såvitt nu relevant

1.2.1 Föreläggande avseende klagomål 2 och 8

I det tidigare beslutet slog Datainspektionen fast att Google "behandlar personuppgifter i strid med 5 a § andra stycket personuppgiftslagen vid visning av sökträffar efter sökning på klagandens namn i Googles söktjänster avseende de sökträffar som avses i

- klagomål 2 (Google nr 0-5877000003906)
- [...] [och]
- klagomål 8 (Google nr 1-8544000003955), sökträffen som länkar till en artikel på webbplatsen www.sydsvenskan.se."

Datainspektionen förelade Google att "vidta åtgärder så att de ovan nämnda sökträffarna inte visas vid sökningar på klagandens namn med hjälp av Googles söktjänster som kan göras från Sverige" och angav att "[å]tgärderna ska vara genomförda senast den 2 augusti 2017."

Datainspektionen angav i skälen till det tidigare beslutet avseende klagomål 2 att allmänhetens intresse av att få tillgång till uppgifterna om klaganden i den aktuella diskussionstråden via sökning i Googles söktjänster inte motiverar de integritetskränkningar som behandlingen medför. Detta mot bakgrund av att den aktuella diskussionstråden utgör en omfattande kartläggning av klaganden och redovisar tämligen omfattande och högst privata uppgifter om klagandens etnicitet, religiösa övertygelse, mentala hälsa, sexuella preferenser, lagöverträdelse (uppgifter om åtal och förundersökning), familj och adress. Google förelades således att upphöra med behandlingen. Bolaget överklagade inte beslutet.

Datainspektionen angav i skälen till det tidigare beslutet avseende *klagomål 8* att Datainspektionen begränsade sin granskning till den sökträff som leder till en artikel publicerad på Sydsvenskans webbplats med uppgifter om brott som klaganden påstås ha begått (uppgifter om anklagelser om brott och pågående förundersökning). Datainspektionen bedömde att sådana uppgifter får anses särskilt integritetskänsliga och förelade Google att upphöra med behandlingen. Bolaget överklagade beslutet till förvaltningsrätten som i dom av den 2 maj 2018 instämde i Datainspektionens bedömning och fastställde beslutet.⁸

1.2.2 Skyldighet att utreda omständigheterna i en begäran

I det tidigare beslutet konstaterade Datainspektionen i huvudsak följande (se s. 11–14). Det finns inte några formkrav för en begäran om rättelse enligt dataskyddsdirektivet eller personuppgiftslagen. När det gäller hanteringen av en begäran kan, även om bestämmelsen i 28 § personuppgiftslagen inte är direkt tillämplig i detta fall, förarbetena till den bestämmelsen tjäna som vägledning. Enligt dessa är det tillräckligt att det av en begäran framgår att den registrerade är missnöjd med behandlingen i något visst avseende och vill att korrigering ska vidtas. Framställs en sådan begäran bör den personuppgiftsansvarige skyndsamt utreda om de framförda anmärkningarna är befogade och, om så är fallet, snarast vidta korrigeringar. Omfattningen av utredningen får bero av de anmärkningar som den registrerade har framställt. Det bör i första hand åligga den enskilde att ange tillräckliga uppgifter för att Google ska kunna behandla dennes begäran. Uppgift om vilken sökträff som avses med en begäran bör företrädesvis identifieras med angivande av webbadress till den webbsida som sökträffen länkar till. I de fall den enskilde hänvisar till namnet på en webbplats, en blogg eller liknande och det är möjligt att identifiera webbsidan och den information på webbsidan som avses bör det åligga Google att vidta åtgärder för att identifiera den sökträff som begäran avser. Detsamma gäller om den enskilde har tagit fel på toppdomänen i webbadressen till exempel .se i stället för .com och det framgår av bland annat sökresultatet vilken sökträff som den enskilde avser. Om Google, trots vidtagna utredningsåtgärder, bedömer att det inte är möjligt att identifiera den sökträff som den enskilde har begärt att Google ska ta bort eller om Google inte godtar den enskildes

⁸ Förvaltningsrätten i Stockholms dom av den 2 maj 2018 i mål nr 16590-17, s. 12 st. 2.

uppgifter om sakförhållanden bör den enskilde informeras om detta och ges möjlighet att komplettera sina uppgifter.

Mot denna bakgrund rekommenderade Datainspektionen Google att vidta nödvändiga åtgärder för att utreda en oklar och ofullständig begäran om att sökträffar ska tas bort.

1.2.3 Kommunikation till webbansvariga om att borttagande skett

I det tidigare beslutet konstaterade Datainspektionen i huvudsak följande (s. 19-20). När Google tar bort en sökträff skickar bolaget ett meddelande till den webbansvarige vars webbsida är berörd om denne har anmält sig till Googles tjänst Webmaster Tools. I de klagomål som granskats förekommer vanligtvis endast ett eller ett fåtal namn på de webbsidor som sökträffarna länkar till. Det torde därför vara relativt enkelt för den webbansvarige att avgöra vem som har begärt borttagande. Google måste därför utgå från att information om vilka webbsidor som berörs av ett borttagande indirekt innebär en personuppgiftsbehandling.

Mot denna bakgrund rekommenderade Datainspektionen Google att endast skicka information till webbansvariga när det står klart att sådan information inte innebär en kränkning av de registrerades personliga integritet.

2 Motivering av beslut

2.1 Utgångspunkter för bedömningen av uppföljda klagomål

En sökmotorleverantör måste inom ramen för sitt ansvar, sin behörighet och sina möjligheter säkerställa att behandlingen av personuppgifter i verksamheten uppfyller kraven i dataskyddsreglerna, eftersom verksamheten på ett betydande sätt kan påverka grundläggande rättigheter avseende privatlivet och skyddet för personuppgifter för de personer som berörs.⁹ Särdragen i en sökmotors verksamhet¹⁰ gör inte att den är undantagen förbuden och begränsningarna för behandling av känsliga uppgifter och

⁹ EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, punkt 38 och 83.

¹⁰ EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, punkt 41.

brottsuppgifter, utan dessa gäller när sökmotorn har tagit emot en begäran om borttagande.¹¹

Datainspektionen konstaterar att om en personuppgiftsansvarig har tagit emot en begäran om borttagande från en registrerad, men inte tar bort uppgifterna utan onödigt dröjsmål eller avslår begäran på felaktiga grunder, sker den fortsatta behandlingen i strid med dataskyddsförordningen. När det är frågan om sökmotortjänster gör sig detta krav på skyndsam hantering särskilt gällande eftersom spridningen av personuppgifter riskerar att bli mycket omfattande och en alternativ hållning skulle urholka den enskildes möjligheter att ta tillvara sina rättigheter och skyddet för den personliga integriteten.

Datainspektionen har redan i det tidigare beslutet bedömt utfallet av avvägningen i klagomål 2 och 8 och då funnit att behandlingen skett i strid med personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet. Nu gällande lagstiftning (dataskyddsförordningen) och den praxis som har tillkommit gör inte att det finns anledning att göra någon ny bedömning i detta hänseende.

Datainspektionen har vid tidigare tillsyn konstaterat brister i hanteringen av klagomål 2 och 8. Brister har funnits sedan Datainspektionens beslut vann laga kraft i respektive del, eller när åtgärder senast skulle genomföras, vilket var innan dataskyddsförordningen började tillämpas den 25 maj 2018. Förordningen innebär förstärkta rättigheter för enskilda och ger Datainspektionen väsentligen mer kraftfulla befogenheter. Utgångspunkten för Datainspektionens bedömning angående fortsatta överträdelser tas därför i datumet för genomförandet av förordningen, det vill säga den 25 maj 2018.

2.2 Uppföljning av klagomål 2

2.2.1 Vad som har kommit fram under handläggningen

Datainspektionen fann vid kontrollsökning den 8 juni 2018 av klagomål 2 att den sökträff som i beslutet angavs "visas som första sökträff i sökresultatet vid en sökning utförd den 10 oktober 2016" (sökträff 2) fortfarande visades vid sökning på klagandens namn och begärde därför att Google skulle yttra sig.

¹¹ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 43-47.

Google anförde i svar den 15 juni 2018 att bolaget avseende klagomål 2 per den 18 maj 2017 hade åtgärdat en viss webbadress (sökträff 1).

Datainspektionen konstaterade i skrivelse den 9 juli 2018 till Google i huvudsak följande. Av handlingarna i det tidigare ärendet framgår att den sökträff som beskrevs i skälen till det tidigare beslutet var sökträff 2. Webbadresserna i sökträff 1 och 2 är identiska förutom att den senare har två extra tecken på slutet ("p2") som är en förkortning för "sida två" i en diskussionstråd på ett forum. Webbadressen i sökträff 1 identifierar både hela diskussionstråden och dess första sida. Datainspektionen påtalade att det kan finnas anledning att anse att en begäran som identifierar en sådan webbadress, som därmed både identifierar hela diskussionstråden och utgör dess första sida, inte bara omfattar sökträffar som leder till första sidan utan även till efterföljande sidor, såsom sökträff 2. Det gäller särskilt om det enskilde lämnar information som talar i denna riktning, såsom klaganden kan anses ha gjort genom att i komplettering till vad som angetts i formuläret klargöra att "*hela den tråd som angivs*" kränker klagandens integritet (den ursprungliga begäran).¹² Om Google trots detta inte ansåg sig skyldig att åtgärda sökträff 2 erinrade Datainspektionen om bolagets utrednings- och informationsskyldighet vid en oklar eller ofullständig begäran.

Google anförde följande i sitt svar den 30 augusti 2018 på Datainspektionens begäran om att redogöra för om åtgärder skulle vidtas avseende sökträff 2 och hur liknande situationer hanteras. Google vidtog åtgärder avseende två andra sidor i den aktuella tråden år 2014 och ytterligare en sida i augusti 2018 i samband med Datainspektionens förfrågan. Google kommer inte vidta åtgärder avseende sökträff 2, eftersom klaganden inte specifikt begärt det. En sådan begäran "*är en personlig rättighet*" som "*endast kan utövas av den registrerade*" och Google "*respekterar därför den omfattning som den registrerade har gett sin begäran*". Detta har enligt Google stöd i WP225-riktlinjerna då det där anges att de registrerade måste "*identifiera de specifika webbadresserna*".¹³ Skyldighet att utreda eller informera har inte uppkommit.

¹² Det tidigare ärendet, aktbilaga 1 bilaga 2 s. 2.

¹³ WP225-riktlinjerna, s. 14 (Datainspektionens översättning).

Klaganden kontaktade Datainspektionen den 9 oktober 2018 gällande sökträff 2 och fick då information om bolagets inställning och möjligheten att göra en ny begäran vid sidan av den aktuella prövningen av den ursprungliga begäran, vilket klaganden gjorde den 12 oktober 2018 (den nya begäran).

Google anförde följande i sitt svar den 25 oktober 2018 på Datainspektionens begäran att redogöra för sin bedömning av den nya begäran. Google åtgärdade sökträff 2 den 12 oktober 2018 med anledning av att klaganden framställt den nya begäran. Google tog bort sökträffen eftersom innehållet på webbsidan i stort sett är samma som på de webbsidor som tidigare har tagits bort och särskilt då webbsidan inte innehåller information om att klaganden har friats.

2.2.2 Datainspektionens bedömning

Datainspektionen konstaterar att den ursprungliga begäran i klagomål 2 omfattade sökträff 2. Detta eftersom klaganden på ett tillräckligt sätt identifierade den genom att dels ange den webbadress som både identifierar hela diskussionstråden och dess första sida (sökträff 1) i webbformuläret, dels hänvisa till hela tråden i sin komplettering.

Dessutom måste en diskussionstråd bedömas som en helhet och kan inte som Google har gjort enbart bedömas utifrån den information som förekommer på den sida som en sökträff länkar till. Som Svea hovrätt fastställt följer detta av att det för en internetanvändare som länkas till en sida i en diskussionstråd är uppenbart att den inte enbart omfattar inläggen på den sidan och att det inte utifrån inläggen på enbart en sida går att överblicka diskussionens innehåll.¹⁴

Eftersom Google därmed inte har åtgärdat begäran, utan sökträffen fortsatt har visats fram till den 12 oktober 2018, när klaganden gjorde en ny begäran om borttagande, har Google inte åtgärdat begäran *utan onödigt dröjsmål* i den mening som avses i artikel 17.1 i dataskyddsförordningen. Google har därmed behandlat personuppgifter i strid med artikel 17 i dataskyddsförordningen.

¹⁴ Svea hovrätts dom av den 6 oktober 2017 i mål nr FT 494-17, s. 4 med instämmande i underinstansens bedömning (s. 16 f.).

Som framgår av det tidigare beslutet behandlas på den webbadress som sökträffen leder till känsliga personuppgifter och brottsuppgifter om klaganden i den mening som avses i artikel 9 och 10 i dataskyddsförordningen. Under den aktuella perioden, det vill säga den 25 maj till den 12 oktober 2018, är Google ansvarig för hänvisningen till webbadressen och i synnerhet för att länken visas i sökresultatet som presenteras för internetanvändare som söker på klagandens namn.¹⁵ Något stöd för att behandla sådana uppgifter enligt dataskyddsförordningen har inte funnits. Google har därmed behandlat personuppgifter i strid med artikel 9 och 10 i dataskyddsförordningen.

Vidare konstaterar Datainspektionen att föreläggandet i det tidigare beslutet avseende klagomål 2 omfattade sökträff 2. Vad Google har anført om att föreläggandet ska tolkas i ljuset av skälen till beslutet ändrar inte denna bedömning. Det framgår inte av ordalydelsen av beslutet att föreläggandet var begränsat till vissa sökträffar i klagomål 2, vilket det däremot gjorde för exempelvis klagomål 8 och 9 (se avsnitt 1.2.1 ovan). Det framgår vidare av skälen till beslutet att sökträff 2 var den sökträff som visades när sökresultatet kontrollerades under handläggningen och alltså vad Datainspektionen bedömde i beslutet.¹⁶ Google hade enkelt kunna upptäcka detta genom att kontrollera begärens omfattning och de sökresultat som visades när bolaget vidtog åtgärder för att följa föreläggandet i maj 2017. Eftersom Google vidtog åtgärder avseende sökträff 2 först den 12 oktober 2018, det vill säga efter det datum som angavs i föreläggandet i det tidigare beslutet, har Google underlåtit att rätta sig efter ett föreläggande som Datainspektionen meddelat med stöd av 45 § personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet.

2.3 Uppföljning av klagomål 8

2.3.1 Vad som har kommit fram under handläggningen

Datainspektionen fann vid kontrollsökning den 8 juni 2018 att sökträffen från klagomål nr 8 (sökträff 1) fortfarande visades. Datainspektionen påpekade detta i skrivelse till Google och hänvisade till förvaltningsrättens

¹⁵ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 46.

¹⁶ Se det tidigare beslutet, s. 23.

dom av den 2 maj 2018 som fastställde föreläggandet. Vidare påpekades att enligt uppgift från rätten hade domen delgivits Google samma dag som den meddelades och vann således laga kraft den 24 maj 2018.

Google kontaktade Datainspektionen den 11 juni 2018. Google angav då att bolaget delgavs domen först den 23 maj 2018 och att den därför skulle vinna laga kraft den 14 juni 2018 och att Google fortfarande övervägde om domen skulle överklagas. Datainspektionen klargjorde då att Datainspektionen hade kontrollerat särskilt med förvaltningsrätten att den uppgift som rätten lämnat om dag för delgivning inte var ett missförstånd, men påminde Google om möjligheten att få domstolsprövning av om domen vunnit laga kraft.¹⁷

Google framförde i skrivelse den 15 juni 2018 att bolaget den 11 juni 2018 beslutat att inte överklaga domen och därför den dagen hade åtgärdat sökträff 1. Till stöd för att delgivning ska ha skett den 23 maj 2018 lämnade Google in ett delgivningskvitto som undertecknats och daterats av bolagets ombud.

Därutöver har skriftväxling skett avseende en sökträff med identiskt innehåll och som leder till samma artikel som sökträff 1 på samma webbplats men med en annan webbadress (sökträff 2). Enligt Google fanns den sökträffen inte när begäran om borttagande av sökträff 1 gjordes. Google har dock beviljat en begäran om borttagande av sökträff 2 den 13 februari 2019 efter att en ny begäran inkom från klaganden den 11 februari 2019. Google ansåg att den begäran kunde beviljas utan att någon ny intresseavvägning behövde göras eftersom innehållet på webbsidan var identiskt med webbsidan för sökträff 1.

2.3.2 Datainspektionens bedömning

Datainspektionen konstaterar att Google inte har åtgärdat begäran i klagomål 8 i det tidigare beslutet så att sökträff 1 inte visas under perioden den 25 maj 2018 till den 11 juni 2018. Med hänsyn till att Datainspektionen dessförinnan i sitt beslut hade klargjort att begäran skulle beviljas, vilket även hade bekräftats av förvaltningsrätten i en dom som Google enligt egna uppgifter i vart fall hade delgivits den 23 maj 2018, kan Google inte anses ha åtgärdat begäran *utan onödigt dröjsmål* i den mening som avses i artikel 17.1 i

¹⁷ Aktbilaga 7 och 10–12.

dataskyddsförordningen. Google har därmed behandlat personuppgifter i strid med artikel 17 i dataskyddsförordningen.

Som framgår av det tidigare beslutet behandlas på den webbadress som sökträffen leder till brottsuppgifter om klaganden i den mening som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen. Under den aktuella perioden, det vill säga den 25 maj till den 11 juni 2018, är Google ansvarig för hänvisningen till webbsidan och i synnerhet för att länken visas i sökresultatet som presenteras för internetanvändare som söker på klagandens namn.¹⁸ Något stöd för att behandla sådana uppgifter enligt dataskyddsförordningen har inte funnits. Google har därmed behandlat personuppgifter i strid med artikel 10 i dataskyddsförordningen.

Vidare finner Datainspektionen att Google inte har visat att bolaget har följt föreläggandet i det tidigare beslutet avseende klagomål 8 inom den tidsfrist som angavs i beslutet, som genom bolagets överklagande får anses ha varit när föreläggandet vann laga kraft. Datainspektionen konstaterar att detta var den 24 maj 2018, vilket inte ändras av de omständigheter och den bevisning som Google har åberopat. Google har därigenom underlåtit att rätta sig efter ett föreläggande som Datainspektionen meddelat med stöd av 45 § personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet.

Beträffande sökträff 2 finner Datainspektionen att den inte omfattades av den ursprungliga begäran eller Datainspektionens föreläggande eftersom den enligt Googles uppgifter inte existerade när begäran framställdes.

2.4 Kommunikation till webbansvariga om att sökträffar har tagits bort och information om detta till enskilda

2.4.1 Vad som har kommit fram under handläggningen

Om Google beviljar en begäran om borttagande har Google som rutin att meddela webbansvariga (det vill säga någon som prenumererar på Googles tjänst "Search Console" tidigare "Webmaster Tools") om vilken webbadress som har tagits bort och att detta skett med anledning av en begäran om borttagande.

¹⁸ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 46.

Googles webbformulär för begäran om borttagande innehåller texten "[o]m webbadresser tas bort från våra sökresultat till följd av din begäran kan vi ge information till de webbansvariga för de borttagna webbadresserna". I anslutning till texten uppmanas den enskilde att läsa igenom informationen och kryssa i en kryssruta om att de godkänner sådan behandling.¹⁹

Google har uppgett att 5 690 webbadresser har tagits bort efter begäranden från Sverige under perioden den 25 maj 2018 till den 11 februari 2019. Datainspektionen kan därigenom konstatera att information har lämnats till webbansvariga i ett stort antal fall.

Google har vidare anfört i huvudsak följande. För det första är Datainspektionen inte behörig tillsynsmyndighet gällande Googles rutin att skicka sådana meddelanden. För det andra är sådana meddelanden inte behandling av personuppgifter. För det tredje står sådan behandling inte i strid med dataskyddsförordningen. Detta eftersom meddelandena är i överensstämmelse med principen om ändamålsbegränsning enligt artikel 5.1.b, eftersom ändamålet är att underlätta rätten att bli glömd. Vidare har behandlingen en rättslig grund, eftersom Google har ett berättigat intresse att behandla uppgifterna för att utöka genomslaget av rätten att bli glömd såväl som för att informera den webbansvarige i dess egenskap av berörd intressent. För det fjärde är Google i enlighet med proportionalitetsprincipen skyldigt att balansera rätten att bli glömd mot yttrande- och informationsfriheten. För det femte är rutinen en lämplig och proportionerlig åtgärd och branschpraxis.

2.4.2 Datainspektionens bedömning

2.4.2.1 Datainspektionen är behörig att utöva tillsyn i frågan

Datainspektionen behörighet följer av huvudregeln om att varje tillsynsmyndighet är behörig inom sin egen medlemsstats territorium (artikel 55.1 i dataskyddsförordningen). Den aktuella behandlingen är ett led i Googles verksamhet som sökmotorleverantör²⁰ och är kopplad till den skyldighet som följer av sådan verksamhet att säkerställa att verksamheten

¹⁹ Aktilaga 27.2, s. 2-3.

²⁰ Se EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, punkt 41 och dom av den 24 September 2019, G.C. m.fl., C-136/17 punkt 35.

uppfyller kraven i dataskyddsförordningen.²¹ Google har i skrivelse av den 12 december 2018 till dataskyddsmyndigheterna angett att det är Google (det vill säga Google LLC med säte i Förenta staterna) som bestämmer ändamålen och medlen för den behandlingen och att detta inte påverkas av de organisatoriska förändringar som bolaget gjorde den 22 januari 2019.²² De organisatoriska förändringar som avses är att Google från och med detta datum har ett huvudsakligt verksamhetsställe i Irland beträffande delar av sin verksamhet. Ett huvudsakligt verksamhetsställe ska ha befogenhet att fatta beslut avseende ändamålen och medlen för den aktuella behandlingen (artikel 4.16 och skäl 36). Google har inte visat att Google Irland har sådana befogenheter när det gäller sökmotorverksamheten. Datainspektionen anser därför att mekanismen för en enda kontaktpunkt (artiklarna 56 och 60) inte är tillämplig och att Datainspektionen därmed är behörig tillsynsmyndighet i ärendet.

2.4.2.2 Meddelandena utgör personuppgiftsbehandling

Datainspektionen finner att de aktuella meddelandena är personuppgifter och att det faktum att Google skickar meddelandena innebär att Google behandlar personuppgifter av följande skäl. Som framgår av uttrycket "varje upplysning" i definitionen av begreppet personuppgifter (artikel 4.1) ska begreppet ges en vidsträckt innebörd. Det omfattar såväl objektiva som subjektiva upplysningar om de "avser" en bestämd person, vilket är fallet om de på grund av sitt innehåll, syfte eller verkan är knuten till en person.²³ Uppgiften om att Google har beviljat att en sökträff till en viss webbadress ska tas bort avser en person, särskilt eftersom användning av uppgiften påverkar personens rättigheter och intressen, till exempel genom att den kan användas för att motverka syftet med begäran.²⁴ För att det ska vara fråga om en personuppgift krävs inte att upplysningen i sig gör det möjligt att identifiera personen eller att alla upplysningar som är nödvändiga för identifiering innehas av en person. Frågan om någon är identifierbar ska bedömas utifrån de hjälpmedel som rimligen kan komma att användas av någon för att identifiera personen. En person anses inte vara identifierbar om risken för det i praktiken är försumbar.²⁵ I det aktuella fallet är risken inte

²¹ EU-domstolens dom av den 24 September 2019, G.C. m.fl., C-136/17 punkt 43.

²² Aktbilaga 50 bilaga 1 och 2.

²³ EU-domstolens dom av den 20 december 2017, Nowak, C-434/16, punkterna 34-35.

²⁴ Se analogt EU-domstolens dom av den 20 december 2017, Nowak, C-434/16, punkt 39.

²⁵ EU-domstolens dom av den 19 oktober 2016, Breyer, C-582/14, punkterna 41, 43 och 46.

försumbar, eftersom en beviljad begäran om borttagande per definition är kopplad till en persons namn. Identifiering kan därmed göras direkt om det bara finns ett namn på webbsidan som sökträffen leder till. Om det finns flera namn på webbsidan kan man istället ta ett namn i taget och söka på namnet på sökmotorn. Vid en av dessa sökningar kommer sökträffen inte visas och därmed indirekt avslöja att det är den personen som begärt och beviljats borttagande.

2.4.2.3 Det saknas rättsligt stöd för att skicka meddelandena

Datainspektionen finner att Google inte har någon rättslig grund för behandlingen och att den inte heller är tillåten med stöd av att den skulle vara förenlig med de ursprungliga ändamål för vilket uppgifterna samlades in. Google behandlar därmed personuppgifter utan att ha en giltig rättslig grund för behandlingen i strid med artikel 5 och 6 i dataskyddsförordningen. Skälen för bedömningen framgår av det följande.

Meddelandena har inte stöd i en rättslig förpliktelse

Google gör gällande att behandlingen vilar på en rättslig förpliktelse (artikel 6.1 c) enligt artikel 17.2 i dataskyddsförordningen eller, som det får uppfattas, enligt artikel 5.4 i EU:s plattformsförordning,²⁶ samt att det även är att anse som branschpraxis enligt förslag och rekommendationer från kommissionen.

Datainspektionen finner att behandlingen inte har stöd i artikel 17.2 dataskyddsförordningen av följande skäl. Av ordalydelsen framgår att bestämmelsen ålägger personuppgiftsansvariga som har *offentliggjort* personuppgifterna en skyldighet att vidta rimliga åtgärder för att informera personuppgiftsansvariga som sedan återanvänder dessa personuppgifter via länkar, kopior eller reproduktioner. Sådan informationsskyldighet gäller inte sökmotorleverantörer när de ägnar sig åt den aktivitet som rätten till borttagande gäller i förhållandet till, nämligen att lokalisera information som innehåller personuppgifter som har publicerats eller lagts ut på internet av tredje män, indexera den på automatisk väg, lagra den tillfälligt och slutligen ställa den till förfogande för internetanvändare enligt en viss prioriteringsordning.²⁷ Därtill krävs inte heller att sökmotorleverantörer, som har mottagit en begäran om borttagande av en sökträff, informerar den

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019.

²⁷ EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, punkt 41 och dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17 punkt 33 och 35.

tredje part som offentliggjort uppgifterna på internet som sökträffen hänvisar till. Syftet med skyldigheten enligt artikel 17.2 är att lägga större ansvar på den personuppgiftsansvarige för den ursprungliga publiceringen som sökträffen hänvisar till och för att enskilda inte ska tvingas framställa flera begäranden om radering. Kraven är högre för att den som ursprungligen har publicerat uppgifterna ska bevilja en begäran om radering än för att en sökmotorleverantör ska bevilja en begäran om borttagande av en sökträff som hänvisar till den ursprungliga publiceringen av uppgifterna. Det kan därmed konstateras att artikel 29-gruppens yttrande i WP225-riktlinjerna, om att meddelanden som de i ärendet aktuella från sökmotorleverantörer till webbansvariga inte har någon rättslig grund enligt dataskyddsreglerna, fortfarande är giltigt.²⁸

Datainspektionen finner att behandlingen inte har stöd i artikel 5.4 i plattformsförordningen av följande skäl. För det första konstaterar Datainspektionen att förordningen antogs den 20 juni 2019 och ska tillämpas först från den 12 juli 2020 (artikel 19) och därmed inte ännu gäller. För det andra framgår det av den förordningens syfte och tillämpningsområde att den inte ska påverka unionslagstiftning som är tillämplig på bland annat området dataskydd (artikel 1.5). Vidare anges att kraven i plattformsförordningen inte bör ses som att det föreligger en skyldighet för en sökmotorleverantör att sprida personuppgifter till sina företagsanvändare och att eventuell behandling av personuppgifter bör ske i enlighet med unionens rättsliga ram om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter, framför allt dataskyddsförordningen (skäl 35).

Som konstaterats i föregående stycke och utvecklas i följande två avsnitt (om berättigat intresse och ändamålsbegränsning) talar omständigheterna i det aktuella fallet emot att behandlingen skulle vara tillåten eller motiverad eftersom visningen av en sökträff kan vara olaglig utan att den ursprungliga publiceringen är det. En webbansvarigs intresse av att veta att en sökträff inte visas vid sökning på en persons namn är svagt i jämförelse med de intressen som gör sig gällande i de fall som plattformsförordningen avser skydda (skäl 1-5). Mot samma bakgrund kan behandlingen inte heller, såsom

²⁸ Se EDPB, Guidelines 5/2019 "on the Criteria of the Right to be Forgotten in the search engine cases under the GDPR" (part 1), antagna den 2 december 2019 för publik konsultation, s. 4-5, med hänvisning till WP225-riktlinjerna, punkt 23.

Google påstått, anses vara förenlig med etablerad och vanligt förekommande branschpraxis.

Meddelandena har inte stöd av ett berättigat intresse

Google gör gällande att behandlingen stödjer sig på Googles legitima intresse (artikel 6.1 f) av att "informera den webbansvarige, som en viktig intressent, att en webbadress som länkar till den webbansvariges webbsida har tagits bort med hänvisning till [dataskyddsförordningen]".²⁹ Google anför att hänsyn ska tas till att den enskilde informeras om och kan förvänta sig behandlingen, som kan få en positiv effekt för denne genom att uppgifterna tas bort från den ursprungliga webbsidan. Vidare menar Google att uppgifterna inte utgör särskilda kategorier av personuppgifter, minimeras så långt som möjligt och bara delas med en mottagare som redan har tillgång till dem.

Datainspektionen finner att Googles behandling inte är tillåten med hänvisning till något av de intressen som Google har anført. Inget av villkoren enligt artikel 6.1 f är uppfyllda, nämligen förekomsten av ett berättigat intresse hos den personuppgiftsansvarige eller tredje part, att behandlingen är nödvändig för det berättigade intresse som eftersträvas och att inte den enskildes intressen eller grundläggande fri- och rättigheter väger tyngre och kräver skydd av personuppgifter.³⁰

Google har för det första anført att behandlingen kan leda till att den webbansvarige tar bort de ursprungliga uppgifterna, alltså vad som får uppfattas som *den webbansvariges intresse av att pröva sin egen eventuella skyldighet att ta bort uppgifterna från webbsidan*. Datainspektionen konstaterar dock att det intresse som Google åberopar är hypotetiskt vid tidpunkten för behandlingen, eftersom Google inte vet om den webbansvariga har intresse av att göra någon sådan bedömning. Det är således inte ett berättigat intresse i dataskyddsförordningens mening.³¹ Behandlingen kan då inte heller anses nödvändig. Den webbansvarigas intressen kan, vid en intresseavvägning, inte heller anses väga tyngre än de registrerade grundläggande fri- och rättigheter.

²⁹ Aktbilaga 45, s. 14.

³⁰ Se EU-domstolens dom av den 4 maj 2017, Rīgas satiksme, C-13/16, punkt 28.

³¹ EU-domstolens dom av den 11 december 2019, TK, C-708/18, punkt 44.

Google har därtill åberopat *allmänhetens berättigade intresse av att Google inte fattar felaktiga beslut om borttagande*. Datainspektionen konstaterar att Google skickar meddelandena först efter att Google redan har tagit bort en sökträff, alltså efter att Google redan ska ha gjort den avvägning som krävs för att inte fatta felaktiga beslut. Det är därmed inte ett faktiskt intresse vid tidpunkten för behandlingen. Det är således inte ett berättigat intresse i dataskyddsförordningens mening.³²

Om det Google har anført gällande felaktiga beslut istället ska uppfattas som att det berättigade intresset är *allmänhetens intresse av att felaktiga beslut om att ta bort sökträffar i efterhand ska kunna rättas till* är Datainspektionens bedömning är att behandlingen inte är nödvändig. Uppgiften att Google har tagit bort en webbadress är inte tillräcklig för att den webbansvarige ska kunna bedöma om beslutet är felaktigt, då den webbansvarige saknar kunskap om vad den enskilde har anført i sin begäran.

Datainspektionen bedömer dessutom att den enskildes intressen väger tyngre baserat på följande omständigheter.

Det faktum att dataskyddsmyndigheterna i WP225-riktlinjerna (punkt 23) uttryckligen redan avrätt sökmotorleverantörer från att skicka sådana meddelanden talar emot att den skulle vara tillåten vid en intresseavvägning. Det är bara Google och den enskilde som vet om att Google har beviljat en begäran om borttagande. Genom att Google lämnar ut uppgifterna till tredje man innebär detta en allvarigare kränkning än om uppgifterna hade varit allmänt tillgängliga.³³

Utlämnandet av uppgifterna till den webbansvarige sker dessutom utan tillräckliga skyddsåtgärder, då Google inte visat att bolaget kan garantera eller har någon möjlighet att påverka att den webbansvarige inte använder uppgifterna på ett otillbörligt sätt eller att uppgifterna inte lämnas ut till webbansvariga i tredje land som inte omfattas av adekvata skyddsåtgärder.

När det gäller den enskildes berättigade förväntningar har Google förvisso informerat i sitt webbformulär om att behandlingen kan komma att ske, men

³² EU-domstolens dom av den 11 december 2019, TK, C-708/18, punkt 44.

³³ EU-domstolens dom av den 24 november 2011, Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito, C-468/10 och C-469/10, punkt 45.

har gjort detta på ett vilseledande sätt som ger intryck av att behandlingen måste godkännas av den enskilde för att begäran om borttagande ska hanteras, eller att behandlingen följer av Googles rättsliga förpliktelse att hantera begäran. Det måste därvid beaktas att Google inte har informerat de registrerade om att den rättsliga grunden för behandlingen är berättigat intresse enligt artikel 6.1 f (artikel 13.1 c), bolagets eller tredje parts berättigade intressen som gör behandlingen nödvändig (artikel 13.1 d) eller bolagets avsikt att överföra uppgifterna till tredjeland (artikel 13.1 f). Det har inte heller framkommit att Google uttryckligen har meddelat den enskilde om den enskildes rätt enligt artikel 21.1 att när som helst invända mot behandling som stödjer sig på berättigat intresse och redovisat detta tydligt, klart och åtskilt från annan information (artikel 21.4).

Mot denna bakgrund är behandlingen inte tillåten med stöd av ett berättigat intresse.

Meddelandena är inte förenliga med de ursprungliga ändamålen

Google gör slutligen gällande att skickandet av meddelande är förenligt med de ursprungliga ändamål för vilket uppgifterna samlades in, alltså Googles skyldighet att på begäran i vissa fall ta bort sökträffar (artikel 17.1 och 17.3). Enligt Google är syftet med behandlingen att "ge den webbansvariga en möjlighet att ta bort det faktiska innehållet på webbsidan, eftersom detta ökar genomslaget för rätten att bli glömd". Google gör alltså gällande att bolaget skickar dessa meddelanden med stöd av artikel 6.4 dataskyddsförordningen.

Dataskyddsförordningen innehåller kriterier för att avgöra om en behandling för andra ändamål är förenlig med de ändamål för vilket uppgifterna ursprungligen samlades in eller om behandlingen strider mot principen om ändamålsbegränsning i artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen (led a–e i artikel 6.4 och skäl 50). Flera av de omständigheter som är relevanta enligt dessa kriterier har redan redogjorts för i föregående avsnitt och kommer därför bara redovisas summariskt här.

Datainspektionen konstaterar att den aktuella behandlingen varken grundar sig på den registrerades samtycke eller unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. Vidare konstaterar Datainspektionen i enlighet med kriterierna i artikel 6.4 att kopplingen mellan ändamålen (led a) är svag, eftersom som anförts i föregående avsnitt de registrerades möjligheter och rättigheter beträffande begäranden till sökmotorleverantörer och

webbplatsinnehavare inte är likvärdiga. Sammanhanget är inte heller sådant att den senare behandlingen är vad den enskilde typiskt sett kan förvänta sig (led b), vilket inte förändras av den information som Google har lämnat om behandlingen i sitt webbformulär då den informationen är vilseledande. Att en begäran om borttagande gjorts och beviljats får i sig anses vara personuppgifter av integritetskänslig art (led c). Dessutom talar det faktum att en begäran om borttagande har beviljats för att de underliggande uppgifterna på webbsidan ofta är sådana särskilt känsliga uppgifter eller brottsuppgifter som avses i artikel 9 och 10 i dataskyddsförordningen.

Konsekvenserna av den efterföljande behandlingen (led d) får i regel anses negativ för den enskilde och kan rentav användas för att motverka syftet med begäran. Den enskilde är inte heller skyldig att först eller samtidigt vända sig till den webbansvarige där uppgifterna publicerats och begära att de tas bort och kan dessutom antas ha sämre möjlighet till framgång med en sådan begäran på grund av att den ursprungliga publiceringen kan ha ett starkare yttrandefrihetsrättsligt skydd.³⁴ Dessutom kan kännedom om att sökmotorn beviljat en begäran antas medföra risk för att vissa webbansvariga försöker kringgå beslutet om borttagande genom att återpublicera uppgifterna på en annan adress eller sprida dem på annat sätt. Som ovan anförts har Google inte visat att bolaget uppställt några garantier eller skyddsåtgärder för att motverka detta (led e).

Google gör inte någon prövning av lämpligheten att skicka meddelandena i det enskilda fallet och erbjuder heller inte den enskilde någon möjlighet att invända. Googles rutin i övrigt för att hantera borttagande, nämligen enbart utifrån specifika webbadresser, med krav på nya begäranden även när samma innehåll återpubliceras, medför risk för att enskilda utsätts för onödigt lidande som en följd av behandlingen. Exempel på detta är sökträff 2 i klagomål 8, där bolaget hade blockerat den sökträff som Datainspektionen förelagt om, men där samma innehåll återigen dykt upp i sökresultatet då den webbansvariga återpublicerat innehållet på samma webbplats, men på en ny webbadress. De enskilda måste själva bevaka och reagera på eventuella återpubliceringar i bolagets söktjänster. Detta urholkar effektiviteten av deras rättigheter och ligger därmed inte i deras intresse.

³⁴ EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, punkt 83 och 85 samt dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 52 och generaladvokatens förslag till avgörande i målet, punkt 81.

Datainspektionen finner att Google inte har stöd av artikel 6.4 och att förfarandet utgör en överträdelse av principen om ändamålsbegränsning i artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen.

2.4.2.4 Informationen till de enskilda bryter mot öppenhetsprincipen

Google har anfört att syftet med informationen till de enskilda i webbformuläret om att meddelanden skickas till webbansvariga är att uppfylla kraven på rätten till information samt principen om laglighet, korrekthet och öppenhet och att detta följer av praxis.³⁵

Datainspektionen ifrågasätter inte att Google är skyldig att informera de registrerade om vilka mottagare som kommer att få ta del av deras uppgifter enligt artikel 13.1 e, men konstaterar att den informationsplikten syftar till att skydda de registrerade.³⁶ Som konstaterats i föregående avsnitt är den aktuella överföringen olaglig och till nackdel för den enskilde. Som där också anförts har Google lämnat vilseledande information till de enskilda om den rättsliga grund som behandlingen baseras på. Dessutom har dataskyddsmyndigheterna gemensamt, och Datainspektionen särskilt, tidigare uppmärksammat Google på bristerna med rutinen att skicka sådana meddelanden utan att Google har åtgärdat detta. Därtill kräver Google att de enskilda godkänner förfarandet för att få skicka in en begäran om borttagande. Mot denna bakgrund framstår den information som Google lämnar till enskilda om behandlingen som vilseledande på ett sätt som får anses vara ägnat att förmå enskilda att avstå från att utöva sin rätt att begära borttagande. Genom detta behandlar Google personuppgifter i strid med öppenhetsprincipen i artikel 5.1 a i dataskyddsförordningen.

3 Val av ingripande

3.1 Möjliga ingripandeåtgärder

Datainspektionen har ett antal korrigerande befogenheter att tillgå enligt artikel 58.2 a–j i dataskyddsförordningen, bland annat att förelägga den

³⁵ EU-domstolens dom av den 16 januari 2019, Deutsche Post AG, C-496/17, punkt 59 och dom av den 1 oktober 2015, Bara m.fl., C-201/14, punkt 34.

³⁶ EU-domstolens dom av den 7 maj 2009, Rijkeboer, C-553/07, punkterna 34–35.

personuppgiftsansvarige att se till att behandlingen sker i enlighet med förordningen och om så krävs på ett specifikt sätt och inom en specifik period.

Av led (i) i artikel 58.2 och artikel 83.2 i dataskyddsförordningen framgår att Datainspektionen har befogenhet att påföra administrativa sanktionsavgifter i enlighet med artikel 83. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet ska administrativa sanktionsavgifter påföras utöver eller i stället för de andra åtgärder som avses i artikel 58.2. Vidare framgår av artikel 83.2 vilka faktorer som ska beaktas vid beslut om administrativa sanktionsavgifter ska påföras och vid bestämmande av avgiftens storlek.

Om det är fråga om en mindre överträdelse får Datainspektionen enligt vad som anges i skäl 148 i dataskyddsförordningen i stället för att påföra en sanktionsavgift utfärda en reprimand enligt artikel 58.2 c. Hänsyn ska tas till försvårande och förmildrande omständigheter i fallet, såsom överträdelsens karaktär, svårighetsgrad och varaktighet samt tidigare överträdelser av relevans.

3.2 Föreläggande

Datainspektionen har konstaterat att Google genom att regelmässigt skicka meddelande till webbansvariga om att sökträffar har tagits bort behandlar personuppgifter i strid med artiklarna 5.1 b och 6 i dataskyddsförordningen.

Vidare har konstaterats att Google lämnar vilseledande information om skickandet av sådana meddelanden på ett sätt som strider mot artikel 5.1 a i dataskyddsförordningen.

Google ska därför föreläggas att se till att behandlingen i dessa delar sker i enlighet med dataskyddsförordningen enligt följande.

Datainspektionen förelägger med stöd av artikel 58.2 d i dataskyddsförordningen Google att, såvitt avser begäranden om borttagande av visning av sökträffar vid sökningar på enskildas namn med hjälp av Googles söktjänster som kan göras från Sverige,

- upphöra att informera webbansvariga för webbadresser när Google har beviljat en begäran utom i de fall då den enskilde själv har begärt det.

- upphöra att visa texten "Om webbadresser tas bort från våra sökresultat till följd av din begäran kan vi ge information till de webbansvariga för de borttagna webbadresserna" i sitt webbformulär för begäran om borttagande eller lämna liknande information till enskilda om det inte framgår att webbansvariga bara informeras om att en begäran har beviljats om den enskilde har begärt det.

3.3 Omständigheter av betydelse för om sanktionsavgift ska påföras

3.3.1 Vad Google har anfört

Google har anfört att det i fråga om klagomål 2 och 8 är fråga om isolerade händelser avseende två enskilda registrerade och är konsekvenser av godtagbara och väl underbyggda tolkningar av tillämplig lag. Det kan inte vara i överensstämmelse med avsikten eller det övergripande syftet med dataskyddsförordningen att utfärda alltför stora sanktionsavgifter för överträdelser som hänför sig till enskilda materiella tolkningar av gällande rätt med liten eller ingen inverkan på registrerade. I det aktuella fallet har det överhuvudtaget inte visats någon skada med avseende på de påstådda överträdelserna. Om höga sanktionsnivåer skulle tillämpas för relativt små överträdelser och isolerade händelser och med liten eller ingen påverkan för registrerade, skulle de som verktyg för att säkerställa efterlevnad riskera att förlora sin effekt eftersom personuppgiftsansvariga inte skulle ha något incitament att sträva efter regelefterlevnad på systematisk nivå.

Google gör sammanfattningsvis gällande att följande omständigheter ska beaktas som förmildrande. Det är fråga om isolerade händelser, som pågått under begränsad tid och rör ett begränsat antal registrerade som inte har lidit någon skada till följd av de påstådda överträdelserna. Google har meddelat de registrerade att de kan klaga till Datainspektionen. Google har inte haft uppsåt eller varit oaktsamt och kan inte anses vara huvudsakligen eller ensamt ansvarigt. Google efterlever dataskyddsförordningen på en systematisk nivå och agerar i enlighet med en uppförandekod genom att följa WP225-riktlinjerna. Google har samarbetat med Datainspektionen. Google har inte vunnit några finansiella fördelar eller undvikit förluster.

3.3.2 Bedömning av överträdelsen avseende klagomål 2

I förmildrande riktning talar omständigheten att överträdelsen bara avser en person.

Följande omständigheter talar i *försvarande* riktning. Överträdelsen är ett led i en systematisk förfarande eftersom det följer de rutiner Google har. Vidare är de aktuella kategorierna av uppgifter, såsom känsliga uppgifter och brottsuppgifter, särskilt skyddsvärda. Om en sökträff leder till en webbsida med sådana personuppgifter om en person kan det ha en betydande inverkan på dennes grundläggande rättigheter avseende respekten för privatlivet och skyddet för personuppgifter och utgöra ett synnerligen allvarligt ingrepp.³⁷ Det torde typiskt sett medföra skadat anseende, obehörigt röjande och betydande ekonomisk nackdel för enskilda, varvid det bör nämnas att klaganden i det aktuella fallet har liknat effekten av överträdelsen med att ett yrkesförbud skulle ha meddelats mot honom.³⁸ Google har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att lindra skadan, utan låtit sökträffen finnas kvar trots Datainspektionens tidigare beslut. Överträdelsen har varat i ca 4,5 månader under den tid som dataskyddsförordningen varit tillämplig. Eftersom förfarandet följt Googles rutiner är det inte frågan om ett enskilt misstag utan agerandet har skett uppsåtligt. Det kan också konstateras att Google har underlåtit att rätta sig efter det föreläggande som Datainspektionen meddelade i det tidigare beslutet med stöd av 45 § personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet om att upphöra med behandlingen. Genom att Google kräver att enskilda anger en exakt webbadress i Googles webbformulär och inte utreder om begäranden omfattar mer än så undviker bolaget i vart fall indirekt kostnader.

3.3.3 *Bedömning av överträdelsen avseende klagomål 8*

I *förmildrande* riktning talar omständigheterna att överträdelsen bara avser en person och att den tid som överträdelsen har pågått medan dataskyddsförordningen varit tillämplig, ca två veckor, är en förhållandevis kort tid.

I *försvarande* riktning talar följande omständigheter. Datainspektionen har konstaterat att Google har underlåtit att rätta sig efter det föreläggande som tillsynsmyndigheten meddelade i det tidigare beslutet med stöd av 45 § personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet om att upphöra med behandlingen och som vann laga kraft den 24 maj 2018. Google har gjort gällande att bolaget haft för avsikt att rätta sig efter ett lagakraftvunnet

³⁷ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 44 och 46.

³⁸ Se aktbilaga 31, s. 2.

föreläggande, men har å andra sidan inte visat aktsamhet genom att rätta sig efter tillsynsmyndighetens bedömning genom att tillfälligt begränsa visningen av sökträffen i väntan på domstols bedömning eller ens när Google enligt egna uppgifter den 23 maj 2018 blivit delgiven domen som fastställde Datainspektionen bedömning. Beträffande de aktuella kategorierna av uppgifter har det gällt brottsuppgifter, som är särskilt integritetskänsliga. Om en sökträff leder till en webbsida med sådana personuppgifter om en person kan det ha en betydande inverkan på dennes grundläggande rättigheter avseende respekten för privatlivet och skyddet för personuppgifter och utgöra ett synnerligen allvarligt ingrepp.³⁹ Det torde typiskt sett medföra skadat anseende, obehörigt röjande och betydande ekonomisk nackdel för enskilda, varvid det bör nämnas att klaganden i det aktuella fallet har liknat effekten av överträdelsen med att ett yrkesförbud skulle ha meddelats mot honom.⁴⁰ Google har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att lindra skadan, utan låtit sökträffen finnas kvar trots Datainspektionens beslut och domstolens dom. Eftersom förfarandet följt Googles rutiner har det varit uppsåtligt.

3.3.4 Bedömning av överträdelsen avseende meddelande till webbansvariga och information till enskilda

Följande omständigheter är försvårande. Överträdelsen som avser att skicka meddelande är sådan att den urholkar effektiviteten av rätten till borttagande och påverkar alla som har beviljats en begäran om borttagande. För den aktuella perioden kan potentiellt 5 690 personer omfattas av förfarandet. Överträdelsen beträffande vilseledande information påverkar alla som kan ha intresse av att göra en sådan begäran. Den aktuella kategorin av uppgifter, det vill säga att någon har begärt och beviljats borttagande, får typiskt sett anses utgöra en uppgift som den enskilde inte vill ska röjas för den webbansvarige eller någon annan, eftersom uppgiften kan användas för att motverka syftet med begäran. Överträdelserna medför därmed skada i form av förlorad möjlighet för den enskilde att utöva sina rättigheter, brist på kontroll över sina personuppgifter och obehörigt röjande. Överträdelserna har pågått sedan 25 maj 2018 och pågår fortfarande. Det framgår av utredningen i ärendet att Google har varit medveten om behandlingen och således att den skett uppsåtligt. Eftersom förfarandet kan antas medföra att

³⁹ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 44 och 46.

⁴⁰ Det tidigare beslutet, s. 31.

enskilda avstår från att begära borttagande undviker Google i vart fall indirekt kostnader.

3.3.5 Sanktionsavgifter ska påföras

De behandlingar som denna tillsyn omfattar avseende klagomål 2 och 8 i det tidigare beslutet har inneburit att Google behandlar uppgifter som Datainspektionen i tidigare beslut funnit att Google behandlat i strid med personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet och förelagt Google att upphöra med. Det kan således inte anses vara fråga om ursäktliga, materiella feltolkningar. Det visar också en bristande respekt för enskildas rättigheter och är därmed inte mindre överträdelser i den mening som avses i skäl 148 i dataskyddsförordningen. Det finns således inte skäl att ersätta en sanktionsavgift med en reprimand. Någon annan korrigerande åtgärd är inte aktuell. Google ska därför påföras administrativa sanktionsavgifter för överträdelserna.

Förfarandet att skicka meddelande till webbansvariga och den information som lämnas till den enskilde i webbformuläret sker systematiskt och riskerar att sätta rätten till borttagande ur spel. Det är inte fråga om mindre överträdelser. Det finns inte skäl att ersätta en sanktionsavgift med en reprimand. Det är inte heller tillräckligt att Google föreläggs att upphöra med förfarandet. Google ska därför påföras administrativa sanktionsavgifter också för dessa överträdelser.

3.4 Fastställande av sanktionsavgiftens storlek

3.4.1 Generella bestämmelser

Enligt artikel 83.1 i dataskyddsförordningen ska varje tillsynsmyndighet säkerställa att påförandet av administrativa sanktionsavgifter i varje enskilt fall är effektivt, proportionellt och avskräckande.

Datainspektionen har konstaterat att Google har överträtt artiklarna 5, 6, 9, 10 och 17 i dataskyddsförordningen. Dessa artiklar omfattas av artikel 83.5, som innebär att ett högre sanktionsbelopp kan påföras.

Enligt 6 kap. 3 § dataskyddslagen får Datainspektionen även ta ut en sanktionsavgift vid överträdelser av artikel 10 i dataskyddsförordningen och ska då tillämpa artikel 83.1, 83.2 och 83.3 och bestämma avgiftens storlek med tillämpning av artikel 83.5.

Den administrativa sanktionsavgiften får enligt artikel 83.3 inte överstiga beloppet för den grävsta överträdelsen om det är frågan om en eller samma uppgiftsbehandlingar eller sammankopplade uppgiftsbehandlingar.

När det gäller beräkning av beloppet framgår av artikel 83.5 i dataskyddsförordningen att företag som begår överträdelser som de aktuella kan påföras sanktionsavgifter på upp till tjugo miljoner EUR eller fyra procent av den totala globala årsomsättningen under föregående budgetår, beroende på vilket värde som är högst.

3.4.2 Det belopp som sanktionsavgifter kan bestämmas till

Vid bestämmande av maxbeloppet för en sanktionsavgift som ska påföras ett företag ska den definition av begreppet företag användas som EU-domstolen använder vid tillämpning av artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget (se skäl 150 i dataskyddsförordningen). Av domstolens praxis framgår att detta omfattar varje enhet som utövar ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och sättet för dess finansiering samt även om enheten i juridisk mening består av flera fysiska eller juridiska personer.⁴¹

Datainspektionen bedömer att det företags omsättning som ska läggas till grund för beräkning av de administrativa sanktionsavgifter som Google kan åläggas är Googles moderbolag Alphabet Inc (Alphabet). Av inhämtade uppgifter var Alphabets globala årsomsättning år 2018 ca 136 819 000 000 amerikanska dollar (USD),⁴² vilket motsvarar cirka 119 500 000 000 euro (EUR).⁴³ Detta motsvarar cirka 1 280 000 000 000 kronor.⁴⁴ Det högsta sanktionsbelopp som kan fastställas i ärendet är fyra procent av detta belopp, det vill säga cirka 51 200 000 000 (femtioenmiljardertvåhundramiljoner) kronor.

⁴¹ Artikel 29-arbetsgruppen, Riktlinjer för tillämpning och fastställande av administrativa sanktionsavgifter i enlighet med förordning 2016/679 (WP253-riktlinjerna), s. 6.

⁴² Aktilaga 40, s. 47.

⁴³ Med ledning av växelkursen USD till EUR per den 9 mars 2020 enligt Europeiska centralbanken, 0,8729.

⁴⁴ Med ledning av växelkursen EUR till SEK per den 9 mars 2020 enligt Europeiska centralbanken, 10,7203.

3.4.3 Bestämmande av sanktionsavgiftens storlek

För att sanktionsavgifter ska vara effektiva och avskräckande måste enligt Datainspektionens mening den personuppgiftsansvariges omsättning beaktas särskilt vid bestämmande av sanktionsavgifters storlek. En proportionalitetsbedömning måste också göras i varje enskilt fall.

Vid en proportionalitetsbedömning måste man se till att sanktionsavgiften inte blir för hög i förhållande till de aktuella överträdelserna. Därvid ska beaktas att klagomålen avser två personer och att rutinen att regelmässigt meddela webbansvariga om borttagande och information till enskilda avser Sverige och i det aktuella ärendet kan uppgå till 5 690 registrerade. Samtidigt måste sanktionsavgifter vara effektiva och avskräckande.

Sammantaget finner Datainspektionen att en effektiv, proportionell och avskräckande sanktionsavgift för de konstaterade överträdelserna avseende klagomål 2 och 8 är 25 000 000 (tjugofem miljoner) kronor och avseende meddelande till webbansvariga och vilseledande information till enskilda är 50 000 000 (femtio miljoner) kronor.

Mot denna bakgrund beslutar Datainspektionen med stöd av 6 kap. 3 § dataskyddslagen och artiklarna 58.2 och 83 i dataskyddsförordningen att Google ska betala en administrativ sanktionsavgift på 75 000 000 (sjuttiofem miljoner) kronor.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Lena Lindgren Schelin efter föredragning av juristen Olle Pettersson. Vid den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Hans-Olof Lindblom, enhetschefen Catharina Fernquist och juristen Nidia Nordenström deltagit.

Lena Lindgren Schelin, 2020-03-10 (Det här är en elektronisk signatur)

3.5 Bilagor

Bilaga 1 – Hur man betalar sanktionsavgift

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.